

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Birželis - June 19, 1986 Nr. 24

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Santykiai su lenkais

Ir toliau lieka aktualūs

Vytautas Meškauskas

Atrodo, kad dabartinei padėčiai per 40 ar daugiau metų nusistovėjus, mūsų santykiai su lenkais jau yra istorijos dalis, tačiau norint ką nors iš jos paminėti, tas klausimas vis iš naujo iškyla. Tiesą sakant, kaip, juos nepamirėjus, galima kalbėti apie Lietuvos krikšto sukaktį? Be jo neapsieina net ir toks, vien tik emigrantus domįs dalykas, kaip Lenkijos egzilinio prezidento pasikeitimas. Tėviškės žiburiai gegužės 27 d. spausdina vertimą iš lenkų laikraščio apie tas iškilmes Londone užvardino: "KAS TEN SIUNTĖ LIETUVIŲ ATSTOVUS?" Mat, ten paminėta, kad iškilmėse dalyvavo neišvardinti lietuvių atstovai. Šalia to tame pačiame puslapyje yra kitas straipsnis — Johno Prunskio apie dialogą su lenkais, kur rašoma, kad 'ateityje Lietuvai bus pavojingi gūdai, o ne lenkai'!

Prie tų santykių ir mes buvome ilgiau sustoję, kalbėdami apie tarptautinę padėtį ir Lietuvos bylą. Ten juos aptarėme nepriklausomybės kovų metu iki Želigovskio 'sukilimo'. Jis būtų neįmanomas, jei Vilniaus ir jo krašto gyventojų dauguma būtų susipratę lietuviai. Deja, tą syk tautinė identifikacija nebuvo tiek toli pažengusi, o plebescito bijojo abi pusės, tiek Lenkija, tiek Lietuva. Dėl to užsieniuose susidarė įspūdis, kad Vilniaus krašto gyventojų dauguma, jei nebuvę prolenkiškai nusistačiusi, tai tikrai jos nesudarė lietuviai. Tokiu atveju laimėjo stipresnė valstybė, su kuo reikia noromis-nenoromis sutikti ir abiem tautom daugiau ar mažiau palaikyti normalius santykius — taip atrodė svetur.

Kai 1925 m. Lietuvos nepaprastam pasiuntiniui ir įgaliotam ministeriui Londone E. Galvanauskui tai pasakė britų užsienio reik. min. A. Chamberlainas, E. Galvanauskas, vienas ryškiausių Lietuvos politikų, atsakė, kad kompromisų negalima ieškoti dėl lietuvių, kaip žemės ūkio šalies, tautos psichologijos, kuri esanti nelanksti, pasižyminti daug statesniu mąstymu negu pramoninių kraštų tautų ir vyriausybei

reikia su tuo skaitytis:

"Čia ne vien mano nuomonė, — pastebėjo Galvanauskas. — Čia ir ne vienos dabartinės mūsų parlamento daugumos nuomonė, čia nuomonė visų Lietuvos politinių partijų be išimties, net daugiau pasakysiu — čia nuomonė visos lietuvių tautos."

Mat, tuo laiku britai galvojo, kad būtų gera sudaryti regionalinius saugumo paktus. To paties siekė ir Lenkijos vyriausybė, norėdama kokio susitarimo su Pabaltijo valstybėmis. Bet didžiausią smūgį vilčiai susilaukti greitų pasikeitimų, sudarė Locarno konferencija (1925 m. spalio 5-16 d.), kur Vokietija pripažino nuolatinę Versalio sutartim nustatytas sienas. Atrodė, kad visa Europa bent tuo tarpu pageidavo status quo. Dr. Zaunius 1925 m. spalio 25 d. iš Ženevos raportavo užsienio reikalų ministerijai: "kaip (tokioje situacijoje) gali Lietuva laukti sau palankios dirvos savo teritoriniams reikalavimams išpildyti..."

Už tat A. Voldemaro vyriausybės deklaracijoje 1927 m. vasario 25 d. buvo pasakyta, kad 'Lietuva turi būti nepriklausoma su sostine Vilniuje ir kad ruošdami šią atpirkimo dieną, mes nevengsime nė vienos priemonės, kuri artins prie ga-

lutino tikslo', toji priemonė tačiau nebus karas, bet 'jeigu būtų reikalo, mes nevengsime netgi derėtis su Lenkija, jei tik šios derybos eis tais klausimais, kurie prisidės prie mūsų programos realizavimo.'

Viešos ir privačios derybos nedavė rezultatų. 1927 m. rugpjūčio 6 d. Lietuvos švietimo ministerijai pradėjus varžyti lenkų mokyklas, Lenkija atsakė tuo pačiu — spalio 4 d. uždarytos 42 mokyklos Vilniaus krašte, spalio 5 — mokytojų seminarija. Čia reikėtų prisiminti, kad nuversta liaudininkų-socialdemokratų vyriausybė, priklausydama nuo mažumų atstovų seime, leido jom steigti savų mokyklų, kiek jos tik norėjo. Sukilimas buvo motyvuoja mas ir tos vyriausybės duotomis per didelėmis teisėmis mažumom. Bet pradėjus jas mažinti, tą patį pradėjo daryti Lenkijos vyriausybė su lietuviškom mokyklom ir kitomis institucijomis Vilniaus krašte.

Iš viso kokią įtaką į Lietuvos užsienio politiką turėjo vidaus sumetimai? Galvanauskas buvo teisingas. Nė viena Lietuvos vyriausybė negalėjo pasirodyti esanti kaip nors palanki lenkams. Krikščionys demokratai (žiūr. Iš kitos pusės) dėl to delsė su konkordatu, liaudininkų - socialdemokratų koalicijai pakenkė priklausomumas nuo tautinių mažumų, su tokia pat pavojumi turėjo skaitytis tautininkų vyriausybė. Vykstant derybom su lenkais, opozicija iš kailio nė-

(Nukelta į 8 psl.)

PABALTIEČIAI PAS JAV PREZIDENTĄ REAGANĄ

Birželio 12 d. JAV prezidentas Ronald Reagan pasirašė proklamaciją, skelbiančią 1986 m. birželio 14 d. Pabaltijo laisvės dieną (Baltic Freedom Day).

Pasirašymo iškilmės įvyko Baltuose Rūmuose dalyvaujant Amerikos estų, latvių ir lietuvių centriniams organizacijoms.

Lietuvius atstovavo ALT pirm T. Blinstrubos, JAV LB pirm. A. Gečys, dr. J. Valaitis ir dr. J. Genys.

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas (Joint Baltic American National Committee) įteikė prezidentui Reaganui

pažymėjimą — padėką už jo pastangas siekiant žmogaus teisių įgyvendinimo visuose kraštuose ir Pabaltijo valstybėse.

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas (JBANC) taip pat įteikė prezidentui Reaganui memorandumą prašant Estijos, Latvijos ir Lietuvos bylą kelti artimiausiame susitikime su Gorbačiovu, Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Vienoje (Austrijoje) ir Jungtinių Tautų visumos sesijoje.

Memorandumo antroje dalyje nurodyta keliolika faktų, kur Sovietų Sąjunga

PROF. DR. ROMUALDAS KAŠUBA UNIVERSITETO DEKANAS

Prof. dr. Romualdas Kašuba

Dr. Romualdas Kašuba, Director of Graduate Programs, College of Engineering, Cleveland State University, ir mechaninės inžinerijos profesorius yra paskirtas dekanu, College of Engineering and Engineering Technology, Northern Illinois University, DeKalb, Illinois.

Šis universitetas yra įsteigtas 1895 m. ir turi apie 24,000 studentų. College of Engineering and Engineering Technology šiuo metu turi 47 profesorius. Čia dabar yra mechaninės, elektros ir industrinės inžinerijos departamentai bei keturių metų technologijos programos gamybos (CAD/CAM) ir pramonės saugumo (industrial safety) srityse. Specialiu 1985 m. Illinois valstijos aktu ši kolegija bus smarkiai plėčiama.

pakartotinai nusikalsta jos pasirašytiems žmogaus teisių deklaracijos nuostatom.

Šiame susitikime su prezidentu dalyvavo ir Linas Kojelis, prezidento patarėjas, aktyvus viso šio akto ir ceremonijų organizatorius.

Prof. dr. R. Kašuba naujas pareigas perima š. m. birželio mėnesį.

Dr. R. Kašuba yra baigęs University of Illinois, Urbanoje. Cleveland State University yra išbuves keliolika metų. Taip pat čia yra vadovavęs Mechanical Engineering Departamentui.

Profesorius R. Kašuba yra apdovanotas atžymėjimais: Fellow-American Society of Mechanical Engineers, Distinguished Faculty Award, NASA Certificates of Recognition, Tau Beta Pi ir pan. Taip pat yra įtrauktas Who ir Who in America. Yra atspausdinęs eilę straipsnių konstrukcijų metodikos, mašinų dinamikos, ir kompiuterių (CAD) naudojimo srityse. Dalyvavo su paskaitomis Danijoje, Kinijoje, Japonijoje ir kt.

Northern Illinois University prezidentas Dr. John E. La Tourette taip pat paminėjo, kad su Dr. Kašubos patirtimi pramonėje ir tyrinėjimų srityse (TRW, Inc., Danly Machinery Corporation, Warren and Swasey Co., NASA) bus užmegsti tamprūs santykiai su pramone.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įrankė*

**Antisemitizmas Amerikoje? - Rimtas ar įsikalbėtas pavojus?
- OSI veikla. - Izraelio špionažas. - Waldheimo išrinkimas.**

"Vienintelis demokratinis kraštas, kuriame leidžiama vaikščioti po gatves su svastika ir dainuoti hitlerinės daina yra JAV", — pareiškė Vienos DIE PRESSE dienraščio korespondentas Washingtonė G. Posanner per diskusijas dėl K. Waldheimo išrinkimo CNN 'Crossfire' programoje. Tai buvo jo atsikirtimas į buv. OSI bendradarbio Loftus priekaištą, kad Austrijoje buvo daugiau nacių negu Vokietijoje. Abu pareiškimai teisingi, bet ką jie įrodo?

Tiesa, kad JAV-bėse gali skleisti antisemitinę literatūrą ir pakabinti svastiką virš savo namo — tai pirmu konstitucijos priedu garantuota laisvė. Nepaisant tos laisvės iki šiol šio krašto gyvenime antisemitizmo negalima buvo įžiūrėti. Juk jis yra įvairiausių tautų, rasių ir tikybų mozaika. Kartais gali, pavyzdžiui, pasipiktinti kai kurių žydų žurnalistų simpatijomis komunizmui, ypač anksčiau, kada žydų emigracijos iš SSSR klausimas nebuvo toks opus kaip dabar, tačiau iš kitos pusės dabar sunku surasti didesnį sovietų priešą kaip Gynbos sekretoriaus Weinbergerio dešinąją ranką Perle, kurį daugiausiai puola irgi... jo tautiečiai. Jei žydai yra kiekvienos temos, kiekvieno ginčo abejojose pusėse, kaip gali jų visų nekęsti? Tą patį galima pasakyti ir apie kitų tautų kilmės gyventojus. Šnairiai į kokią tautybę čia buvo žiūrima tada, kada ji aiškiai išsiskirti asavo išvaizdą ar kokiom kitom jai būdingom ypatybėm — negrus, indėnus, lotynus, bet tai daugiau praeities dalykas.

Už tat kiek nustebau birželio 9 d. N. Y. TIMES radęs pranešimą, kad Izraelio ministeris pirmininkas Shimon Peres įžiūrėjo dabartinėje JAV administracijoje kažkieno bandymus 'sugadinti atmosferą' JAV-Izraelio santykiams. Reikalas sukasi apie JAV laivyno žvalgybos analisto Jonathan Jay Pollard prisipažinimą šnipinėjus už gerą atlyginimą Izraeliui. To vyriausybės pareiškė, kad apie tą savo žvalgybos pareigūnų veiklą nieko nežinojusi, ją smerkia ir žiūrės, kad nieko panašaus nepasikartotų. Kaip jau pastebėjome šioje vietoje pareitam Nr., visos valstybės viena kitą seka, bet tarp draugų tai atliekama labai subtiliai. Jei šnipas pagaunamas kaip ši kartą, reikia elgtis kaip

įstatymai reikalauja. Niekas negali išdavinėti valstybės paslapčių ne tik kitai valstybei, bet ir savo valstybės piliečiams. Atrodo, kad Peresą papiktino, kad FBI ir kitos JAV atitinkamos teisingumo įstaigos ankstyvesnį Izraelio vyriausybės pranešimą, kad tai buvo vienintelis atsitikimas, nepriėmė už gryną pinigą.

Sekančią dieną Valstybės Departamentas paskelbė, kad JAV neturi jokių įrodymų apie kitus špionažo tinklus ir kad su tuo sutinka ir Teisingumo sekretorius Meese, bet Teisingumo Departamento atstovas pareiškė, kad Meese nepriėmė Valstybės Departamento pareiškimo. Po to valstybės departamento oficialus pažiuos reiškęjas Bernard Kalb perskaitė departamento juriskonsulto Abraham D. Sofaer suredaguotą pareiškimą, kad JAV neturi jokių įrodymų apie kokį nors Izraelio špionažo tinklą, išskyrus į kurį buvo įmaišytas Pollard ir jo žmona, ir kad juos buvo galima apkaltinti tik bendradarbiaujant Izraelio vyriausybei. Izraelio krašto apsargos ministeris Yitzak Rabin irgi aiškino, kad Reagano administracijoje yra elementai, kurie nori pakenkti Izraeliui — "who are out to get Israel". Tokie, suprask, gali būti tik antisemitai.

Idomu, kad tokį blogą palinkimą, atrodo, norima įžiūrėti kaip tik Meeso departamente, kuriame yra garsioji specialių kvotų įstaiga — OSI, gaudanti nacių ir jiems prijaunčius, nusikaltusius žydams, pasinaudojant sovietų patiekto informacijom. Toks keršijimas pateisinamas noru, kad ateityje nebūtų antisemitizmo, tačiau iš tikro jį sukelia. Visų pirma bausmės retai kada atgraso nuo nusikaltimų, antra labai sunku po keturiasdešimt ar daugiau metų nustatyti tikrą tiesą, ir trečią — dabartinei kartai jau sunku įsivaizduoti visas buvusias aplinkybes.

Tai puikiai pailiustravo Austrijos prezidento K. Waldheimo atvejis. Iškilus jo kandidatūrai, OSI pasiskubino visam pasauliui pranešti, kad pagal Holzmanitės įstatymą, draudžiantį į JAV įsileisti buvusius nacių, Waldheimas nebus įsileistas. Tai darydamas Sher aiškiai prasižengė su savo kompetencija, tai nuspręsti galėjo tik Meese, kuris iki šiol dar savo spren-

dimo nepadarė, o Reagano spaudos sekretorius Larry Speakers pareiškė, kad Waldheimui, kaip prezidentui 'tas nuostatas negalioja'.

Kad Austrijoje buvo daugiau nacių kaip Vokietijoje, labai lengva suprasti, jei pajėgi grįžti į pokario epochą. Austrijoje vargas buvo didesnis. Be to, niekas nesigilina į partijų politines programas, pagaliau nė viena partija jų nesilaiko. Todėl galima teigti, kad vokiečiai ir austrai buvo Hitlerio aukos kaip ir kitos tautos. Kaip kiekviename režime daugumas buvo 'mitlaeufferiai', kurie nežinojo kur eina, o kai apsižiūrėjo, buvo jau per vėlu. Waldheim buvo vienas iš tokių. Faktinai jis niekados nepriklausė partijai, bet tik jos pagalbinė organizacija. Jei būtų tikras nasis, patektų į SS, o ne Wehrmachtą. Taip, kaip jis, tokiose pat sąlygose elgtųsi turbūt kiekvienas vokiečių karininkas, patekęs į svetimą kraštą, kur visur tykojo partizanai. Juk jis pasiekė tik vyr. lt. laipsnį!

Nuo to laiko praėjo daug laiko. Apie jo asmenį ir pažiūras lengviau spręsti iš sekančių keturių dešimtmečių, o ne iš pirmų keturių karo metų, kada jis faktinai neturėjo pasirinkimo. Kad taip galvojo ir daugumas austrų — parodė rinkimų rezultatai.

Idomu, kad Waldheimo atveju OSI paliko vienus jų bendradarbiai sovietai. TASS apkaltino Washingtono administraciją, susidėjus su sionistų sluoksniais, kad pakenkti Waldheimui rinkimuose. Tai esanti bausmė už jo laikyseną Jungtinėse Tautose, kurios pasmerkė Izraelio agresiją. Girdi:

"dabar aišku, kad kampaniją prieš Waldheimą neturėjo nieko bendro su jo praeitimi, juk JAV pačios slepia tūkstančius nacių karo nusikaltėlių."

Tai tik parodo, kad KGB, bendradarbiaudama su OSI, siekia tik savo tikslų. Kodėl jai pasitikėti.

■ Iš kitos pusės

Juoz. Pr. birželio 4 d. DRAUGO vedamajame ragina šalia 600 metų nuo Lietuvos krikšto minėjimo neužmiršti ir 60 metų Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo sukaktį. Provincija buvo paskelbta 1926 m., bet oficialiai Lietuvos pripažinta ratifikuojant konkordatą 1927 m. gruodžio 10 d.

Taip, kaip krikštas, taip ir provincijos įsteigimas buvo susijęs su mūsų santykių su lenkais kompleksu. Kaip tyčia kelias dienas (geg. 29-to) prieš Juoz. Pr. straipsnį DRAUGE buvo pasirodęs prel. L. Tulabos prisiminimas apie Lietuvos ir šv. Sosto santykius. Pagal jį, 1925 m. vasario 10 d. konkordatu šv. Sostas Vilnių pripažino Lenkijai. Lietuvos krikščionių demokratų vyriausybė į tai reagavo demonstracijomis prieš neoficialų Vatikano atstovą Kaune ark. Zechinį:

"Jos (tos demonstracijos) buvo inspiruotos pačios tuometinės vyriausybės — rašo L. Tulaba, toliau pastebėdamas: — Į Romą buvo atvykęs tuometinis Lietuvos užsienio reikalų ministeris dr. J. Purickis. Jis popiežiaus nebuvo priimtas, nes buvo ekskunigas, ir kaip toks ekskomunikuotas.

Krikščionių demokratų vyriausybė (sic!) dėl to protestavo, bet Vatikanas protesto nepriėmė ir atsisakė laikyti persona grata Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano charge d'affaires J. Macevičių. Santykiai buvo sunormuoti tik po gruodžio 17 d. perversmo, bet tada per kelį perbėgo nauja juoda katė. Kilo ginčas dėl konkordato aiškinimo ir katalikų kultūrinės autonomijos, Rašo prel. Tulaba:

"Vatikanas bandė asmeniškai Pijaus XI žestu valstybės prezidentui, įteikiant brangią dovaną, pašalinti įtempimą, ir rasti modus vivendi. Deja, prezidentas popiežiaus dovanos nepriėmė, ir ark. G. Bartoloni buvo 1931 m. birželio 6 d. ištremtas iš Lietuvos".

Gaila, kad prelatas nepaminėjo kokia tai buvo dovana, bet žiūrint iš kitos pusės, ar ji neatrodė kyšiu, norint asmeniškai pagerbimu išgauti politines nuolaidas?

Kaip matome, komplikuoti buvo tie santykiai. Dėl jų ginčijamės iki šios dienos, kas veda prie nuodėmingos minties: ar šv. Ramybės dėlei nereikėtų ir toliau švęsti tik nekontraversinius įvykius — kaip kasmet Kalėdas ir Velykas?

(vm)

★

Kalbant apie karo nusikaltėlius... Londone pasirodė Nikolajaus Tolstojaus, garsiojo rusų rašytojo aino, knyga, kurioje jis kaltina buvusį D. Britanijos premjerą Macmillan'ą 1945 m. išdavus be reikalo ir priešingai jų valiai 70,000 SSSR ir Jugoslavijos piliečių komunistinėm valdžiom, kurios didelę jų dalį išžudžiusios. Pagal Jaltos susitarimą gražinti turėjo būti tie, kurie 1939 m. rugsėjo 1 d. gyveno Sovietijoje ar Jugoslavijoje. Macmillanas tuo laiku buvo britų kariuomenės Italijoje ir Austrijoje vyr. vado politinis patarėjas. Jis kartu su britų 5-jo korpo vadu gen. maj. Charles Keightly patvarkė, kad tokie tuojau būtų sovietams išduoti, visai neat-siklausus jų noro ir nepravedę jokios kvotos.

Macmillano, kuris dabar yra 92 m. m. ir kuriam pri-

klauso to paties vardo knygų leidykla, įpėdinis pareiškė, kad toks buvęs Jaltos susitarimas, o pagal 1945 m. rugpjūčio mėn. slaptą sąjungininkų memorandumą:

"prievarata, panaudota prieš sovietų piliečius, kurie nori repatrijuoti, yra būtinas susitarimo išpildymas".

CAKE DECORATOR

Exp'd., full time, benefits. Wedding—novelty cakes. Apply in person, The Baker's Loaf, 29480 Northwestern Hwy., between Franklin and Inkster Roads, Southfield, Mich. (22-28)

WANTED

ANTIQUE TOYS AND TRAINSETS AND/OR COLLECTIONS. — BEST PRICES PAID! PLEASE CALLS (215) 629-5984 (609) 665-0491 (22-24)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SLA ŠIMTMETINIS SEIMAS

Birželio 30 d. 10 val. ryto Essex INN viešbutyje Chicagos miesto centre prasidės istorinis SLA seimas, kuriame bus paminėtas šios organizacijos šimtmetis.

Tai pati pirmoji Amerikos lietuvių organizacija, kuri sulaukė tokios garbinos sukakties. Todėl šis seimas, kuris yra paženklinimas 62-ju numeriu, bus žymiai iškilmingesnis už kitus jau buvusius.

I šį seimą susirinks 114 atstovų iš JAV ir Kanados. Pirmoji seimo sesija bus skirta oficialiems dalykams, jų tarpe ir įvairiems sveikinimams iš kitų lietuviškų organizacijų atstovų, o taip pat ir aukštųjų amerikiečių pareigūnų. Čia dalyvaus ir SLA steigėjas dr. Jono Šliūpo sūnus Vytautas Šliūpas iš San Francisco, Kalifornijos.

Taip pat pirmąją seimo dieną bus ir žurn. Vytauto Kasniūno paskaita, kuri nušvies SLA organizacijos 100 metų kelią. Vytautas Kasniūnas, o taip pat ir chigagietis Stasys Virpša bus šio seimo sekretoriais.

Pirmosios dienos vakare seimo atstovai ir svečiai važiuos iš Chicagos miesto centro į Brighton Parko lietuvių kolonijoje esančius Amerikos Legijono lietuvių Dariaus-Girėno posto namus, kur 6:30 val. vak. prasidės susipažinimo pobūvis.

Antradienį seimo posėdžiai tęsis tame pačiame viešbutyje, o tos dienos vakare ten pat numatoma kultūrinis renginys, susidedantis iš lietuviškų filmų rodymo, dainų bei šokių.

Posėdžiai tęsis ir trečią dieną. Tos dienos vakare, 6:30 val. vak. bus iškilmingas banketas Martinique Grand Ball Room patalpose, 2500 W. 94 St., Evergreen Park, Ill. Čia seimo rengėjai — SLA 68-ios aps. valdyba su būriu talkininkų pagerbs ilgametį SLA prezidentą Povilą Dargį. Meninėje dalyje pasirodys sol. Algirdas Brazis ir taut. šokių šokėjai.

Tiek į Dariaus-Girėno sa-

lę tiek į banketo salę yra nusamdyti autobusai, kurie atstovus iš viešbučio nuveš.

Atstovai, kurie turi galimybę atvykti Chicagon anksčiau, galės pamatyti įspūdingą Lietuvių Dieną Marquette Parko lietuvių kolonijoje (ji skaitoma didžiausia išeivijoje). Tai įvyks šeštadienį, birželio 28 d. Lithuanian Plaza gatvėje, nuo Kalifornijos iki Western gatvių. Čia bus galima pavalgyti lietuviško maisto, įsigyti suvenyrų, pasilinksinti, susitikti daug pažįstamų, pasižmonėti, pabendrauti, sustiprinti savo lietuvišką nusiteikimą.

Šio seimo proga išleistas stambus leidinys su sveikinimais, nuotraukomis, bei informacine medžiaga. Leidiny yra V. Kasniūno straipsnis: "Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šimtmečio spinduliai". Šis apžvalginis straipsnis baigiamas tokiais žodžiais: "Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra lietuvių genijaus kūrinys, jo įkurta Amerikos Lietuvių Respublika. Ši organizacija, atlikusi milžiniškus visuomeninio-kultūrinio gyvenimo darbus, žengia pirmuosius žingsnius į antrąjį šimtmetį. Mes esame kalviai, kurie kalsime jai papuošti naujus sukautvinius vainikus. Sveikinimo žodžius papuoškime pasižadėjimais remti šią organizaciją, išėjusią šimtmečio kelią, pirmajai lietuvių

Černobylis svarstyklėse (1)

KRIMINALINIŲ NUSIKALTIMŲ NUDVELKUSI TYLA

Jūratė Statkutė de Rosales

Po Černobylio katastrofos ilgai neturėjome žinių iš Lietuvos. Tie Venezuelos lietuviai, kurie bandė su gimimėmis susisiekti telefonu, negavo linijos, nors ... telefonų bendrovė reikalauja dabar iš jų sumokėti už skambinimus. Sako, jūs buvote sujungti per Maskvą, o jei nekalbėjote - tai ne mūsų reikalas!

Suomija pranešė, kad jų pirmoji auka buvo iš pietų grįžtantys paukščiai. Jie parskrido namo per Ukrainą, bet nė lizdų nesusukę pradėjo kristi negyvi. Ypač daug negyvų lakštingalų buvo rasta Suomijoje. Ar taip pat buvo ir Lietuvoje? Paukščiai baigia grįžti į Lietuvą pradžioje gegužės. Černobylio sprogimas įvyko balandžio 26 dieną, paukščių migracijos metu.

Vakarų Europoje likimas lėmė, kad po ilgai nenorėjusio pasirodyti pavasario, Černobylio katastrofos diena - sprogimas įvyko šeštadienį, prieš auštant - ir daug kur Europoje tas šeštadienis buvo pradžią ilgo savaitgalio, nes gegužės 1 d. šventė buvo perkelta į pirmadienį. Masės žmonių tas dienas praleido lauke, džiaugdamiesi laisvomis dienomis ir pirmąja saule. Lietuvoje nebuvo ilgo savaitgalio, bet gal ten irgi vaikai džiaugėsi pirmąja saule? Jei vakarų Europa jaudinasi dėl tomis dienomis žmonių gautos radiacijos, tai ką besakyti apie Vilnių, į kurį tiesiai pūtė Černobylio vėjas ir kuris randasi tikrai 300 kilometrų atstumu nuo katastrofos vietovės?

Peržvelgus pasaulinės spaudos atgarsius po Černobylio nelaimės regisi, kad didžiausias priekaištas sovietams yra daromas ne todėl, kad jie neįvedė reikalingų

organizacijai, susilaukusiai tos didžiosios garbės".

Tokiais žodžiais pasitinkame SLA šimtmetinį seimą Chicagoje. Palinkėkime jam gero pasisekimo!

(eš)

saugumo priemonių Černobylio jėgainėje, bet todėl, kad jie tuoju nepranešė apie įvykusią nelaimę. Vakariečiai nesupranta, kodėl sovietai tylėjo. O sovietai, matyt, tuomet dar nebuvo suvokę, kad įvykusios katastrofos jie nulsėpti negalės. Kai šiurpūs įvykis išėjo aikštėn su Skandinavioje daromais radiacijos matavimais ir su vakaruose gautomis iš erdvės darytomis sprogusios jėgainės nuotraumomis, dalykai Maskvoje pradėjo sukintis ne pagal programą. Vakarų Vokietija šoko reikalauti užmokesčio už

žemės ūkio ir gyvulininkystės nuostolius, Lenkija, Rytų Vokietija, Vengrija ir Rumunija šaukė, kad jiems sustojus maisto prekių eksportas ir kad jų pačių žmonės buvo išstatyti į pavojų. Sovietams kitos išeities nebeliko, kaip oficialiai pranešti apie Černobylio sprogimą.

Datų sugretinimas yra įdomus: evakuacija iš Pripetės upės srities prie Černobylio prasidėjo tikrai 36 valandom praėjus po avarijos, jei tikėti Newsweek korespondento pranešimu iš Kijevo. Pirmas trumputėlis pranešimas (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Skirpstas

Mūsų spaudai svetur sąlygos vis sunkeja. Todėl pradžiuo 1986 m. nauju numeriu išėjęs Lietuvos Žurnalistas. Puošni išvaizda, įvairūs turinys. Ir apimtis plati: net iš Australijos žinių pluoštas, o jaunimo autorių keletas rašinių įneša naujesnių nuotaikų ir idėjų. Netgi kalba patobulėjo (vos nelemtas "atsiekti" tebekyšo). Spauda — vienas reikšmingiausių išeivijos gajumo elementų. Tad džiugu, kad žurnalistai dar bando tvirtai atlaikyti pozicijas. Linkėtina leidiniui ilgai ištverti ir skaitytojų būti pamėgtam. Tik būtinas dar žingsnis į pažangą: atmesti palaido nerimtumo žymę — "neperiodinis". Viena, tai netikslu. Jei žymimas numeris, reiškia: periodinis. Antra, periodinis būtų daug tikriau laukiamas ir pagarbiau vertinamas. Dabar gi lyg "dviasia be vietos" plaukioja kažkur padebesysse, nežinau, bus dar kada, o gal visai amen. Lyg pamestinukas be garbės, be savo kėdės prie stalo: nelaukiamas gimsta ir vėl eina į nežinią, kaip nieko nebūta. Niekas gi nežinom, ar rytoj tikrai būsim gyvi, bet vis tiek tvarkomės, lyg bent 5 ar 10 metų dar gyvensim. Geras žurnalas, o menkinamas tuo "neperiodinio" vardu.

• Pasirodo, kartais triukšmą kelti pravartu. Nors dėl Krikšto sukakties tūlas žinovas pasauliečių balsus spaudoj apšaukė "bobų plepalu", bet urmu nuo visapus badikuojant — vienas kalnas ir nuvirtė! Okup. Lietuvoj sukakties šventė įvyks nebe Kaune, kaip buvo skelbta, o sostinėje Vilniuje. Dar liko antras kalnas: Vilnius su visu kraštu (taigi ir visa Lietuva, nes mūsų sostinė taip sena ir garsi — yra tautos ir valstybės simbolis) pagal Vatikano raštus tebėra Lenkijos žinyboje. Tas faktas doram lietuviui numušą sukakties iškilmių garbę, kaip krislas švento vyno taurėje. Gal ir šis kalnas galėtų nugriūti?

• Svetur tautinei sąmonei išlaikyti — būtina atkakliai ir įtemptai grumtis su nutautimo pavojais, kurie užplūsta įvairiom įtakom ir būdais. Tačiau išmintingų vadovų apdairi veikla galėtų nutautimą gerokai apstabdyti. Tik jau mumyse įsigali pasyvumo bacilos, kai, netekę pasitikėjimo savim, sakome, jog visi išeiviai nutausta, tai natūralu, neįmanoma priešintis. Taip bejėgiškumą įsikalbėdami, patys nutautimą pagreitiname. O kaip tik svarbu ilgiau nudelsti laiko: tikėti ateitimi ir uoliai veikti, kol tauta laisvę atgaus. Tironai visi nugriūna nuo sostų. Tik reikia kantrybės išlaukti. Daug lemia nuolatinis vilties kurstymas ir akyla dabarties momento bei galimybių įžvalga. Ir ne atskirais faktais graibytis, o stengtis visumą aprėpti, tikslingiau darbus išbalansuoti. Teisingą bylą privalom laimėti.

• Žymi pedagogė D. Petrutyte Draugo nr. 54 gana tikroviškai paliečia apleistą sritį, kuri mūsų tautiniam išlikimui yra viena esmingiausių. Tai lietuvių šeimoje. Iš tiesų mes pvz. dėl mišrių šeimų, dėl antros, trečios kartos lietuvių — bemaž tik padėjuojam arba senas rezoliucijas kartojam, o šiaip visuomenė tebelieka nejautri tiems dalykam.

D. Petrutyte rašo, kad lietuvių gyvą svetur tegali išlaikyti tik "patriotiškai nusiteikusi šeima", o ji "neatsiranda savaime, bet reikia ją išsiugdyti... Šeimoje prasideda nutautimas, o ne kur kitur". Ji apgaili, kad pernai Chicagoj "nei Šviesimo simpoziumas, nei Tautinės sąmonės išlaikymo konferencija nepateikė lietuvių šeimai nei gairių, nei praktiškų nurodymų, kaip ji galėtų įskiepyti vaikams tautinį susipratimą". Anot jos, tai LB tiesioginis uždavinys — ugdyti lietuvių šeimose nelaukiant, kad "kas kitas jai ją padovanos". Esą ši reikalą nustūmus pašalin — ir sulaukta didelių nuostolių: plinta abejingumas, li-tuanistinėse mokyklose mokinių mažėja, menkas jų kalbinis pajėgumas etc. Tėvai, palikti be kelrodžių, ilgainiui pasimeta svetimų kultūrų poveikyje. Jau ir anksčiau spaudoj buvo balsų, kad mokinių skaičius ir kalbos mokėjimas smunka ne dėl ko kito, kaip — tėvų ir aplamai vyresniųjų kartos abejingumo, apsilaidimo. Kitaip tariant, čia kalta visa mūsų visuomenė. Kažkodėl vadovai nebando iki šiol to klausimo iš esmės išsivystyti ir tinkamas išvadas padaryti?

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

laiškai Dirvai

Nepagristai mestas kaltinimas

Gerbiamas p. Redaktoriau,

Šį sekmadienį, birželio 1 dieną, įvyko Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos posėdis, kurio pasekoje man buvo paduota Kontrolės Komisijos pranešimas, patvirtintas Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininko ir sekretorės.

Siunčiu Jums to dokumento nuotrauką. Dokumentas liečia pinigų, surinktus Venezueloje prieš septynerius metus vienkarčiai Venckaus vardo premijai, aštuoniems jaunuoliams, kurie geriausiai parašys rašinį paskirta tema.

Černobyli...

(Atkelta iš 3 psl.)

apie įvykį, duotas per Tasso agentūrą, pasirodė dvi dienas po sprogimo. Greičiausiai tiktai tuomet Maskva įsitikino, kad Černobylio sprogimo nebenuslėps. Tą netiesioginiai patvirtino vėliau duoti Ukrainos TSR ministerio pirmininko, Aleksandro Lijaško parodymai, būk tai Maskva 'sužinojo' apie Černobylio nelaimę tik dvi dienas po įvykio.

Po tų dviejų tylos ir 'nežinojimo' dienų, vis dar atstupsti sovietai išlašino vakarams pirmą paaiškinimą per savo ambasados pareigūną JAV-se. Kiek vėliau, nelaimės tyrimo komiteto pirmininkas Borisas Ščerbina davė spaudos konferenciją Maskvoje, kurioje tik komunistinių laikraščių atstovai galėjo statyti klausimus. Tik tai tuomet, pagaliau, - aleliuja! - atsirado viešas įvykio pripažinimas paties didžiojo viešpačio lūpose. Tris savaites po įvykio, Gorbačiovas paaiškino pasauliui: 'Kai tik-tai gavome pirmą patikrintą informaciją, ji buvo pranešta sovietų liaudžiai ir per dip lomatinius kanalus buvo išsiųsta svetimų kraštų valdžioms'.

Kol Maskva informaciją kantriai ir ramiai 'tikrino', iš Kijevo jau plaukė žmonių minios visais keliais į Maskvą ir kitus, mažiau užterštus, sovietijos kampus. Lietuvoje žmonės jau nebėgė vandens ir valgė džiovintą žuvį, bei nuo žiemos užsilikusius - jei jų dar buvo - konservus. Deja, šios priemonės, kad ir geros, jau buvo pavėluotos. Per tą pirmąjį savaitgalį, kada išpėti žmonės būtų galėję bent vaikus išlaikyti po stogu, niekam nebuvo pranešta - nei rytuose, nei vakaruose - kad saugotųsi radiacijos pavojaus.

(Sekančiame numeryje: 'Kodėl sovietai nepranešė'.)

Anuo metu surinkti pinigai buvo mano paversti į dolerius ir įduoti saugojimui Vilties Draugijai, nes neturėta pasitikėjimo vietiniu Venezuelos pinigų, kurio vertė, iš tiesų, vėliau staigiai krito. Neatsiradus pakankamam konkursantų kiekiui, konkursas buvo atnaujintas, bet ir antrą kartą, dėl mažo konkursantų kiekio, tebuvo paskirta vienam asmeniui premija. Kiti pinigai pasiliko be naudos, ir komisija nutarė juos paversti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės švietimo skyriui, tam, kad būtų vartojami Venezuelos lietuvių švietimo reikalams. Kiek suprantu, Vilties Draugija tuomet pasiuntė likutį pinigų PL Bendruomenės švietimo skyriui.

Tačiau netikėtu būdu, iš kilo kaltinimas, kad pinigų truksta. Kaltinimas lietuvių mane, kaip premijos steigėją rinkusią tam tikslui pinigų.

Asmuo metęs man kaltinimą Pasaulio Lietuvių balandžio mėnesio "Venezuelos žinių" skyriuje, teisingai numatė, kad po tiek metų, negalėsiu prisiminti centas į centą, kas kada buvo pinigais rinkta, tuo labiau, kad per visus šiuos metus teko asmeniškai dirbti daugelyje kitų lietuviškų parengimų Venezueloje, dažnai surištų su pinigais. Taip pat teko tvarkyti stambokas pabaltiečių sumas. Tikrai, po tiek laiko, prisiminti negalėjau. Kaltintojas taip pat žinojo, kad visi Venskaus premiją liečiantieji dokumentai buvo prieš šešis metus mano įduoti jo a. a. žmonai, ir, kad jei kas juos dar turi, tai skundėjas, o ne aš, įskųstoji. Tačiau grynų laimės būdu pas mane buvo užsilikusi pinigų rinkimo kvitų knygutė su šaknelėmis. Knygutė pas mane užsiliko todėl, kad nebuvo baigta rinkti pinigai, nes buvo pažadų iš asmenų, kurių paskui prašyti pinigų nebebuvo kaip, kuomet paaiškėjo, kad nėra pakankamų.

Belieka su didele širdgėla apgailestauti, kad Pasaulio Lietuvis, vieton įvertinės donaciją, spausdino įtarimo šešėlių metančias žinias, prieš tai jų gerai nepatikrinęs.

Su pagarba,
Jūratė Rosales

**VENEZUELOS LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS,
KONTROLĖS KOMISIJOS
P R A N E Š I M A S**

Venezuelos Liet. Bendr. Centro Valdybos pirminin-

kas, Henrikas Gavorskas atsiuntė š. m. kovo mėn. pradžioje, kelis dokumentus, liečiančius a. a. Vlado Venskaus Fondo pinigus, kuriuos p. Jūratė de Rosales ir a. a. A. Vaisiūnienė surinko tarp Caracas ir Maracay lietuvių kolonijos žmonių ir kuriuos p. Jūratė įdavė Vilties Draugijai, esančiai Clevelande, U.S.A.

P. J. Vaisiūnas spaudoje kelis kartus rašė, kad buvo įdėta ne 918.60 dol., bet 1.100.00 dol. (4.730.00 Bs.). Nurodo, kad po išmokėjimo Kristinai P. 400.00 dol. premijos ir Vilties Draugijai pasiuntus likusius pinigus 518.60 dol. Pasaulio Liet. Bendr. švietimo skyriui, turėjo dar likti minėtos Draugijos globoje 181.40 dol. ir atitinkantys procentai.

Man pasiteiravus pas p. Jūratę, Ji atsiuntė knygelę su kvitų šaknelėmis, iš kurių matosi aukotojų pavardės ir aukotos sumos. Buvo 20 aukotojų. Suskaičiavęs radau: 3.950.00 Bs. Yra ši suma, kurią p. Jūratė įdavė Vilties Draugijai į einamąją kasą, kuri nemoka procentų. Tuo tarpu, p. J. Vaisiūnas taip pat atsiuntė tam pačiam tikslui surinktų pinigų sumą: 4.050.00 dol. Čia matosi 100.00 Bs. Skirtumas. Nors yra mažas skirtumas, bet sutinka su p. Jūratės suma (3.950.00 Bs.). Ir kas svarbiausiai, kad ši p. Jūratės suma buvo paskelbta vietinėje liet. spaudoje.

Aiškliai matosi, kad visa problema yra sekanti: a. a. A. Vaisiūnienė, p. Jūratė de Rosales, p. Domeikienė ir kt. susirinkusios nustatė smulkias taisykles šioms premijoms gauti ir galvojo, kas jų dispozicijoje turi 4.730.00 Bs (1.100,00 dol.). Ir nieko nelaukusios tuojau pat paskelbė spaudoje (1979 m.). Tuo tarpu, keli mūsų tautiečių iš karto pasižadėję aukoti, vėliau atsisakė. Čia ir yra tas skirtumas, dėl kurio p. J. Vaisiūnas yra taip susirūpinęs. Tikiuosiu, kad visiems bus aišku, kad Vilties Draugija turėjo tik tiek pinigų, kiek a. a. A. Vaisiūnienė ir p. Jūratė surinko ir kiek p. Jūratė įdavė minėtai Draugijai.

Su pagarba
Vincas Baronas
Kontrolės Komisijos
Atstovas

San Antonio,
1986 m. gegužės 8 d.

Gerb. p. Jūratei de Rosales,

Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos vardu patvirtiname: Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Revizijos komisijos Pirmininko p. Vinco Barono pranešimas yra tikslus ir tikras.

Henrikas Gavorskas
V. L. B-ės C. V.
Pirmininkas

Ona Zavadzkiene
V. L. B-ės C. V.
Sekretorė

Caras, 1986. 6. 1.

**SIBIRO LIETUVAIČIŲ
MALDAKNYGĖ
BRAZILIJOS
PREZIDENTUI Į RANKAS**

Brazilijos Respublikos Prezidentas Jose Sarney, balandžio 24 švęsdamas savo gimtadienį, susilaukė tikrai netikėtos dovanos — Sibiro Lietuvaikių Maldaknygę. Ir visa tai įvyko atsitiktinai, be jokių ankstyvesnių planų.

Balandžio 18 kun. Pranas Gavėnas (kartu su kun. P. Urbaičiu) nuvežė į Brazilijos Vyskupų Konferencijos būstinę Itaici sodyboje (130 km. nuo Sao Paulo) jau pažadėtą Italijoje gražiai išleistą Sibiro lietuvių maldaknygę, užvardintą "Pregiere" su labai taikliu Msgr. Vinco Mincevičiaus įvadu.

Po ilgiau užsitęsusių spaudos ir TV žurnalistų pokalbio su Vyskupų Konferencijos viršūnėmis, kuriame ir aš norėjau dalyvauti, teko pietauti vėliau su BV K-jos pirmininku kard. Ivo Lorscheiter ir generaliniu sekretorium vysk. Dom Luciano. Po pietų pastarasis paklausė, ar negalėtumėm pavėžinti į artimą miestą vieną poniją, kuri prisistatė kaip "asmeninė Dom Luciano sekretorė". Bevažiuojant paaiškėjo, kad tai Brazilijos generalinio konsulo Genovoj, Italijoje, vicekonsulė, laikinai sugrįžusi į

Vistik po trijų dienų jis gos, ir nuolat kontaktuojanti su Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretorium. Apdovanojau ir ją Sibiro lietuvių maldaknyge. Ir taip užsimezgė kalba apie Lietuvą. Prieš atsisveikindama ji pasisakė esanti dabartinio Brazilijos prezidento studijų kolegė ir kaip tokia pakviesta į sostinę prezidento gimtadienio progą (balandžio 24).

Man dingtelėjo mintis: "Ar negalėtum ponui prezidentui nuvežti ir iš lietuvių pusės nors šią kuklią dovanėlę — Sibiro lietuvių maldaknygę?"

Ji mielai prisiėmė. O aš įrašiau dedikaciją prezidentui gimtadienio proga ir įteikiau poniai (Lucy de Jesus Teisceira).

Nesinorėjo tikėt, kad knygelė prezidentą pasieks; o jei ir pasiektų, ar jis, gimtadienio proga gavęs daugybę sveikinimų ir dovanų, atkreips į ją dėmesį? dėkoju už knygą "Pregirašo, asmeniškai, ranka, laiškutį:

"Kun. Pranui Gavėnui dėkojus už knygą "Pregiere", kurią buvot toks geras man pasiųsti per Lucy Teisceira. Sveikinimui ir pagarba — José Sarney) Federatyvinės Brazilijos Respublikos Prezidentas. 28. 4. 86."

Kai poniai Lucy pranešiau gavęs prezidento laišką, ji, visa nušvitusi, pasakojo: kalbėjosi su prezidentu, jam papasakojo apie atsitiktinę susitikimą su lietuviais, asmeniškai įteikė dovaną, kalbėjo apie Lietuvą, lietuvių kančias ir jų didvyriškumą.

Prezidentas liko sužavėtas. Priėmė knygutę, paskaitė dedikaciją, prašė "kad tik už mane melstųsi". Dar pridūrė: "Skaitysiu... ir asmeniškai padėkosiu".

Kun. Pranas Gavėnas

DOVANŲ PARDUOTUVĖ PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

**JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.**

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Devynioliktasis Seimas

(2)

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Po iškilmingo Seimo atidarymo, pakėlimo į Tautinės Sąjungos garbės narius Vytautą Abraitį, Joną Jurkūną ir Joną Švobą, sveiki-

nimų, mirusiųjų pagerbimo ir inž. J. Jurkūno paskaitos buvo trumpam išsiskirstyta pietums. Toliau jau buvo pereita prie darbo posėdžių.

Seimo prezidiuman pirmininkauti buvo pakviesti šie asmenys: Vytautas Abraitis, Antanas Mažeika ir Stasys Briedis, o sekretoriatan: Ignas Andrašiūnas, Elena Gedgaudienė ir Juozas žemaitis.

Priėmus darbotvarkę, buvo einama prie seimo komisijų sudarymo. Nominacijų komisijon įėjo dr. Povilas Švarcas — pirm., Ona Daškevičienė ir Juozas žvynys, kurį čia atstovavo dr. P. Švarcas. Rezoliucijų komisiją sudarė pirm. Antanas Mažeika, Vytautas Matonis, Bronius Dūda, Mečys Valiukėnas ir Zuzana Juškevičienė.

Sąjungos pirm. L. Kriaučeliūnas savo kalboje išryškino tų kelių metų veiklą, nutarimus ir jų išpildymus. Paminėsiu čia keliais žodžiais šią kalbą.

Buvusi valdyba buvo veikli. Skelbė jaunimo rašinių konkursą. Buvo stengtasi palaikyti artimą ryšį su savo 17 skyrių. Reguliarai ir iškilius svarbesniam reikalui buvo tartasi su skyriais, o sąlygoms susidarius teko kelis skyrius aplankyti ir asmeniškai. Los Angeles skyriui švenčiant savo 35-rių metų sukaktį, skyrių aplankė vicepirm. Vida Jonušienė, bei turėjo čia malonų susitikimą ir su Korp! Neo-Lithuania nariais. 1985 metais Vasario 16 minėjimo proga pirm. L. Kriaučeliūnas buvo kviestas į New Yorką ir ten pasitarė aktualiais klausimais su skyrių nariais. 1985 m. spalio 19 d. vėl dalyvavo Los Angelėje Dirvai remti vjaus užbaigimo pokylyje.

Už vicepirm. jaunimo reikalams Vidą Jonušienę jos pranešimą paskaitė Irena Kriaučeliūnienė, išdo padė-

tį referavo V. Mastys, kontrolės komisiją atstovavo O. Daškevičienė.

Po pertraukėlės, dėl sveikatos negalinčio dalyvauti

Inž. Eugenijus Bartkus kalba apie Tautinį Sąjūdį.
VL. Gilio nuotr.

Liucija Mažeikienė, paskaitininkui V. Meškauskui susirgus, skaito jo atsiųsta paskaitą.
VL. Gilio nuotr.

Petras Buchas S-gos atstovas ALTe, daro pranešimą apie ALT veiklą.
K. Pociaus nuotr.

Bankete atlikusios meninę programą pianistė Raymondai Apeikytė ir solistė Janina Čekanauskienė.
K. Pociaus nuotr.

Dr. Povilas Švarcas, nominacijos komisijos pirmininkas.
VL. Gilio nuotr.

Irena Kriaučeliūnienė skaito ALT S-gos vicepirm. Vidos Jonušienės pranešimą.
K. Pociaus nuotr.

Emilija Čekienė, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirmininkė.
VL. Gilio nuotr.

Ona Daškevigienė skaito pranešimą.
VL. Gilio nuotr.

ALT S-gos sekretorė V. Kerelytė įteikia gen. konsului A. Simučiu plaketę. Šalia stovi P. Buchas, gen. konsulas V. Čekanauskas ir dešinėje ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas.
K. Pociaus nuotr.

Vytauto Meškausko atsiųstą paskaitą perskaitė Liucija Mažeikienė, o pranešimus dar padarė: Lietuvos Tautinio Sąjūdžio vardu — inž. Eugenijus Bartkus, Amerikos Lietuvių Tarybos — P. Buchas, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo — Emilija Čekienė, ir "Naujosios Vilties" žurnalo reikalui kalbėjo red. A. Laikūnas.

Vakare puošni Sąjungos narių ir jų svečių minia susirinko į Seimo banketą, kur po jaukios susipažinimo valandos vyko Lietuvos generalinio konsulo A. Simučio pagerbimas, kurį pristatė gen. konsulas inž. V. Čekanauskas. Jo žodis spausdinamas atskirai Dirvoje. Nuoširdi ir prisiminimų kupina buvo mūsų vientelio dar laisvos Lietuvos laikais paskirto diplomato kalba, kurioje prieš mus prabėgo jo darbai, rūpesčiai ir vargai atstovaujant Tėvynę tiek dar laisvais laikais, tiek dabar, visur iškeliant mūsų interesus. Konsulo kalba buvo palydėta audringomis ovacijomis.

Klebonui dr. Algirdui Olšauskui sukalbėjus maldą susėdome vakarienei, kuri buvo puiki ir prabėgo draugiškoje nuotaikoje. Meninėje programos dalyje girdėjom solistę Janiną Čekanauskienę, palydint mūsų nepamainomai pianistei ir kompozitorei Raymondai Apeikytei. Nors jau buvo gili naktis, poros dar ilgai siūbavo šokių ritmuose.

Sekmadienio rytą Seimo nariai susirinko į iškilmingą šv. Mišias kuklioje, lietuviškai ornamentuotoje šv. Kazimiero bažnyčioje. Prel. Jono Kučingio pamokslas ilgai liks mūsų atmintyje. (Pamokslas ištiesai atspausdintas Dirvoje Nr. 22). Po to teko skubėti atgal į Tautinius Namus, kur toliau vyko darbo posėdžiai.

Girdėjome ALT S-gos skyrių pranešimus: Detroito, Philadelphijos, Omahos, Los Angeles, St. Petersburgo, St. Louis, New Yorko

(Nukelta į 6 psl.)

Žurn. Jurgis Janušaitis.
K. Pociaus nuotr.

Aleksas Laikūnas kalba žurnalo "Naujoji Viltis" reikalais.
VL. Gilio nuotr.

Daina Petronytė vadovavusi banketo programai.
K. Pociaus nuotr.

Anastazija Mackuvienė, Clevelando skyriaus atstovė.
K. Pociaus nuotr.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga šių dienų lietuviškuose vingiuose

(3)

O prisimenant jau buvusį šv. Kazimiero minėjimą, kuris gražiai ir prasmingai buvo švenčiamas, vis dėlto viena pastaba prašosi. Buvo paskelbtas manifestas Toronte 1984 m. rugsėjo

ALT S-gos Seimas...

(Atkelta iš 5 psl.)

Richmond Hills, New Yorko I-jo skyriaus, Elizabeth, N. J., E. Chicago, Bostono, Daytono, Chicagos, Clevelando. Pranešimų nuotaikos buvo neįprastos, — jokia paslaptis, kad kai kurių vietovių gyventojai keliai į šiltesnius kraštus, o dar dažniau į amžinąją tėviškę, gi jaunimo prieauglių tegali pasigirti tik keli skyriai. Bendrai paėmus, vaizdas susidarė dar gana optimistiškas, nes visgi užsiau-ginome nemažą būrį jaunų entuziastų, mielai įsijungiančių į veiklą vadovais, o tai jau patrauks ir ne labai linkusius į aktyvią veiklą bendraamžius. Senieji tebėra veiklūs fonduose, o ypač spaudoje ir kitose organizacijose, kaip Alte, Vlike ir kitur. Bet yra ir nariais gausių skyrių, labai dosnių savo organizacijai, Dirvos laikraščiai bei kultūrinė veikla apimanti.

Valdybos pirm. dr. L. Kriaučeliūnui sutikus pasi- likti savo pareigose sekan- kančiam terminui, visi daly- viai išreiškė padėką prita- riančiu plovimu. Juk vienas terminas tėra tik kojų su- šilimas! Nominacijų komi- sija pristatė valdybos na- rių sąrašą, nes pagal tradi- ciją nuo seno pirmininkas pats pasirinkdavo valdybos narius. Sąraše buvo prista- tyti šie asmenys: Petras Buchas, Vida Jonušienė, Ona Daškevičienė, Eleono- ra Valiukėnienė. Pakilo ke- lios susirinkusių Seimo na- rių rankos, siūlant balsavi- mui keletą ir naujų kandi- datų. Keli nariai pasisakė, kad minima tradicija lai- kytina nedemokratiška, jei seimas negalės balsavimui pasiūlyti naujų žmonių, be to, kiek nariams žinoma, kadencijai pasibaigus vie- no iš tarybos narių net ne- buvo atsiklausta, ar jis su- tinka vėl kandidatuoti. Nu- tarta ateityje daryti tokius atsiklausimus, o šį kartą priimti nominacijų komisi- jos nutarimą rankų pakė- limu, kas ir buvo atlikta.

Seimo nutarimų komisi- jos vardu kalbėjo Antanas Mažeika, perskaitydamas visus rezoliucijų punktus. Rezoliucijų tekstas atspaus- dintas Dirvoje Nr. 23.

(Bus daugiau)

1-2 d. Devyni punktai ke- lia tik pasigerėjimą, o de- šimtajam imta ir suklupta. Tas punktas skamba taip:

Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lie- tuvos ir grąžinti Lietuvai sa- varanikišką gyvenimą, kurį tu- rėjo kazimierinė praeities Lie- tuva ir kurio trokšta dabar- tinė Lietuva, žvelgianti į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą. ("Tėviškės Žiburiai", 1984 m. rugsėjo 11 d.).

Lietuvai paprašyta ne ne- priklausomas, bet savaran- kus gyvenimas. Pirmasis pa- stebėjo tai mūsų gerb. V. Meškauskas Dirvoje. Jį ko- mentuoja ir Varpas Nr. 20. Draugui reikėjo dviejų ve- damųjų aiškinant, kad sa- varanikiškumas ir nepri- klausomumas lyg viena są- voka — bet mes visi žino- me, kad skirtingos.

Visi čia susirinkusieji yra girdėję ir žino apie Spe- cialių Investigacijų Įstaigą (Office of Special Investi- gation OSI). Nemanau jus varginti kaip toji įstaiga pasitelkusi Sovietų Sąjungą gauna iš jos suklastotus ir padirbtus dokumentus ir netikrus liudininkų parody- mus. Daugelio atveju tie

Inž. Jonas Jurkūnas

dokumentai Amerikos teis- muose lemia nekaltų žmo- nių likimą.

Jau keletas metų tuo klausimu pradėta rūpintis. Bet kas pasiekta?

Dar 1982 m. dr. B. Ne- micko straipsniu Naujosios Vilties žurnale Nr. 15 išsa- miai supažindina visus kaip autorius pavadino su ta ra- ganių medžiokle. Štai to straipsnio pagrindinė išva- da:

"Raganių" medžioklės pradi- ninkams ilgainiui pavyko įgyti palankumo ir Amerikos Kon- grese. Pavyzdžiui, daugiau, kaip šimtas Atstovų Rūmų na- rių 1981 m. vasario 6 d. raštu kreipėsi į Prezidentą, prašyda- mi biudžetan įtraukti reikalin- gus kreditus ir kitos adminis- tracijos paramos Specialiųjų Investigacijų Įstaigos darbui. Taigi negalima turėti nepagrįs- tų vilčių, kad "raganių" me- džioklė visiškai liautųsi. Ji vyks, kol dar bus šiame kra- ste gyvų ateivių, pabėgusių iš Sovietų Sąjungos Antrojo Pa- saulinio karo metu užgrobtųjų Europos kraštų. Tačiau reikia daryti skubių žygių legalizuo- to blogio nekaltoms aukoms gelbėti. Tautų, kurių žmonėms atimta apsigynimo teisės, cen- trinės organizacijos turėtų ben- drai susitelkę kreiptis į Jungti-

Inž. Jonas Jurkūnas seime skaito paskaitą "ALT S-ga šių dienų lietuviškuose vingiuose".

nių Amerikos Valstybių įstai- gas ir siekti pervartos vadina- mų nacinių karo nusikaltėlių bylose (teisenoje). Nebū- tų, atrodo, tikslu siekti status quo ante, nes a) tų visų pakei- timų ir išpopuliarintų naujovių panaikinimui, reikia manyti, priešintis ir administracija ir Kongresas, b) niekas negalėtų užtikrinti, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse nėra nė vieno tikro nacinio karo nusi- kaltėlio. Todėl visos pastangos reiktų nukreipti tik į vieną mažytį Imigracijos ir Piliety- bės akto papildymą, būtent: kad nacinių karo nusikaltėlių bylos būtų keliamos, nagrinė- jamos ir sprendžiamos Kon- stitucijos ir atitinkamų įstaty- mų kriminalinėms byloms nu- statytą tvarka.

Į aktyvų darbą tuo rei-

kalu įsitraukė pavieniai as- menys. Jie energingai pradėjo ginti ir gina mūsų tei- ses daugiau savo privačia iniciatyva. Advokatas Žum- bakis paruošė dokumentinę knygą, Rasa Razgaitienė dalyvaudama važinėja ir informuoja lietuvių jų gy- venamuose vietovėse, An- tanas Mažeika per Baltų Laisvės Lygą dalyvauja Coalition for Constitutional Justice and Security.

(Nukelta į 7 psl.)

WATERBURY

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Jau kelinti metai iš eilės žiauriųjų bolševikinio tero- ro dienų minėjimą Water- burio lietuvių kolonijoje rengia vietos Ramovės sky- rius. Šįmet tai buvo atlik- ta birželio mėn. 8 dieną. Jis prasidėjo rytą, A. Paliulio vedamos, lietuviškos radijo programos, per vietinę WWCO stotį, metu. Sky- riaus pirmininkas A. Čam- pė, žmonos Kazimieros tal- kinamas, parengė nuotai- kingą, dienai pritaikytą, žodžio ir muzikos montažą. 11 val. šv. Juozapo bažny- čioje atlaikytos iškilmingos pamaldos už teroro kanki- nius. Buvo atneštos vėliavos ir vainikas, o mišias atna- šavęs kun. P. Sabulis pasa- kė progai pritaikytą pa- mokslą, pabrėždamas, kad Nepriklausomybės neteki- mas yra kruvina žaizda, ku- ri negali užgyti, iki kraštas vėl bus laisvas.

Po pamaldų nužygiuota prie šventoriuje stovinčio lietuviško kryžiaus, prie kurio padėtas vainikas. Čia dar kartą kun. P. Sabulis ir naujasis parapijos kle- bonas kun. Pr. Karvelis (buv. klebonas Jurgis Vil- čiauskas pasimirė gruodžio mėn.) pasimeldė už ken- čiančią Lietuvą, o A. Čam- pė priminė minėjimo tiks- la.

Vl. Vr.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

RNS & LPNS
Competitive salary and fringe benefit program. Part time positions available dayshift. Full time positions available afternoon shift. Apply in person VENOY CONTINUED CARE CENTER, 3999 Venoy, Wayne, or phone 313-326-6600 Director of Nurs- ing. (23-29)

ALT S-ga šių dienų lietuviškuose vingiuose...

(Atkelta iš 6 psl.)

Buvo sukurtas Lietuvių Teisėms Ginti Komitetas. Duosiu ištrauka iš Tėvynės Sargo 1985 Nr. 2 OSI akcijos klausimu.

Visų pirmiausiai veiksmų suorganizuotas komitetas tėra tik aukų rinkimo vienetas, pats save apribojęs ir net sakęs, kad kuo kitu negalys užsiimti (pvz. politinė akcija, kurios, esą, kaip nepelno organizacija jis negalys imtis). Iš kitos pusės nepakankamai koordinuota atskirų organizacijų (VLiko, ALTo ir LB) veikla tiek laišku rašyme, tiek Vašingtono vizituose, neatrodo atsiekianti net minimalių rezultatų. Pagaliau nėra sutvarkyti ir santykiai su lietuvių atstovais Americans for Due Process organizacijoje. Nebūtų ši problema svarbi, jei ADP būtų tik paprastas komitetas. Tačiau ADP aiškiai parodė, kad jų akcija yra efektyvi, jų užsianagžavimas labai aukšto laipsnio ir jų veiklos kryptis tiksli.

Neatrodo, kad tokia padėtis tarnauja lietuviškajam interesui pačiu geriausiu būdu. Padėčiai pagerinti reikalinga tam tikra tiksli, konkreti ir skubi akcija.

Nekartą esame skaitę mūsų periodinėje spaudoje advokato Povilo Žumbakio straipsnius jo ir ponios Razgaitienės iniciatyva. Šis klausimas buvo nagrinėtas penktajame mokslo ir kūrybos simpoziume 1985 m.

lapkričio mėn. 29, dalyvaujant advokatams David E. Springer, Henry L. Mason ir Povilui Žumbakiui, moderojant Rasai Razgaitienei.

Normaliai klausimas labai gyvas ir visuomeniškai labai aktualus. Bet kažko vis trūksta. Trūksta organizuotos išeivijos paramos darbu ir finansais. Pagrindiniai darbininkai yra — tad ar nebūtų tikslu, kad Vlikas turėtų imtis iniciatyvos sušaukti OSI klausimams apsvarstyti konferenciją. Joje turėtų dalyvauti be pagrindinių jau veikiančių ta kryptimi organizacijų atstovų dar ir skautai, vyčiai, ateitininkai, neolituanai ir santariečiai. Juk reikia, kad vežimas važiuotų. Nesirūpinimas, tai bus mums visiems nuodėmė.

Paliečiau tris vyksmus: vieną jau įvykusį 1985 m. antram įvykiui dar ruošiantis, ir tretįjį, kuriam reikės dar ilgalaikio rūpinimosi. Pavaizdavau daugiausia spaudoj tilpusiom ištraukom. Kaip veidrodyje matosi mūsų skirtumai ir kartais skirtingas kelias tikslo siekiant.

Dar prašosi paliečiami: bendradarbiavimas su kraštu, jaunimo reikalai, spaudos ir leidinių reikalai ir be abejo dar daug ir kitų. Bet laikrodžio rodyklė to nelei-

džia atlikti šiandien.

O kas gi mums ir mūsų Sąjungai? Paliesiu aktualius klausimus tik trumpai.

a) Pirmiausia visi mes turime padėkoti Sąjungos valdybai, o ypač dr. L. Kriaučeliūnui, kad jis padėjo laimėti rinkimus Visi nustebsite kokius rinkimus ir kaip laimėjo?

Sutelkė Dirvai jos 70 metų proga sumą, kuri pralenkė net optimistų viltis. Juk tai savotiškas moralinis aukotojų balsavimas. Jų buvo daug ir jie buvo dosnūs. Tuo lyg buvo suteikta mandatas, bet kartu uždėtas ir įpareigojimas: tęsėti tautinės minties kelyje.

b) Visą laiką visi aktyviai dalyvaukime likiminėje lietuvių tautos kovoje. Pagal savo pajėgumą dalyvaukime kultūrinėse, visuomeninėse ir politinėse organizacijose. Atmeskime tą skleidžiamą nuomonę, kad mums nereikia politinių partijų — susigrupavimų. Bandoma įtikinti, kad Amerikoje yra kitaip — bet ir čia yra dvi didelės partijos ir daug organizacijų susidariusių įvairiems tikslams siekti ir ne visos yra beidėjinės.

Be to, Lietuva yra Europoje ir ten politinės partijos paremtos viena ar kita ideologija nėra nuver-

tintas objektas, bet pozityvus veiksnys tautos gyvenime.

c) Rūpinkimės lietuvišku jaunimu. Pakeiskime mums visiems žalingą įprotį, ruošti jaunimui pagrindinius minėjimus kartu. Suteikime jiems priklausančią vietą ir įtraukime juos į bendrąją programą. Taip jie išaugs, jiems nepataikaujant, į sąmoningą bendro darbo dalyvių su teisėmis ir su bendra pareiga.

d) Pabandykime palaikyti tampresnį ryšį ir informaciją.

Susitikime kur nors kiekvieną vasarą bent 3 dienom, kad galėtume padiskutuoti ir pasiinformuoti. Dideli atstumai ir kartais stoka informacijos atitolina mus vienas nuo kito. Pakalbinkime tuo reikalu ir Korp! Neo-Lithuania. Nemanau, kad finansiniai reikalai tam klausimui būtų kliūtis.

e) Nepulkime į puikybę Dirvos vajuos pasisekimu. Rūpinkimės ir toliau fondo ar fondų didinimu ir visi būkime dosnūs spaudai. Spauda mums yra ne vien žinioms ir pasiskaitymui, bet ji yra ir mūsų kovos viena iš svarbiųjų priemonių.

f) Veikime ir dirbkime kiekvienas asmeniškai ir kaip Sąjungos skyrių nariai ir kaip visa Sąjunga, kad esančios tarp mūsų veiksmų nesantaikos būtų korektiškai ir kaip galima greičiau išspręstos. Kad būtų nutrauktos visos bylos, kad vienoki ar kitoki mandatai nebūtų priežastimi vienas kito nepripažinimu arba žeminimu. Tikiu, neieškosime dirbtinės vienybės, pakėsime kartais ir skirtingą nuomonę, bet pagrindinio tikslo siekdami būsime greta vienas kito labai arti.

DOVANŲ PARDUOTUVĖ PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

Nuo Smetonienės iki Tamošaičio... (11)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

45. Smetona, Sofija. Respublikos prezidento žmona. Gimusi Gavėnionių dvare, Biržų aps. Lenko dvarininko Chadakovski duktė. Lankė Mintaujos gimnaziją. Ištekojo 1906 m. Vilniuje.

Ponia Smetonienė ir jos sesuo Tūbelienė, ankstyvesnio min. pirm. žmona, dažnai apibūdinamos kaip 'sijonai' (petticoats), kurie valdo Lietuvą. Man atrodo, kad šitas epitetas, jei iš viso tikslus, galėtų daugiau tikti Tūbelienei negu Smetonienei, nes paskutinioji, kiek aš žinau, niekados labai nesidomėjo užsienio politika. Ji veikė daugiau vidaus srityje pasinaudama savo įtaka, kurią turėjo į prezidentą ir vyriausybę, padėti savo draugams valdžios įstaigose ar gauti paskolas iš bankų. Viešumoje Smetonienė laikosi labai paprastai, kaip buvo įprasta caro Rusijos inteligencijų tarpe.

Aistringai mėgo lošti kortomis, kartais iki ankstyvo ryto ir, kaip dėl moters, pakeldavo daug saldaus likerio. Prieš kelis metus po tokių vaišių buvo prie mirties durų. Tačiau jos geležinė sveikata išlaikė ir įgalino ją grįžti prie kortų ir išgėrimo. Ji yra geros širdies moteris, labai populiarī tokių gyventojų tarpe, kuriems dvaro etikėtas neturi jokios reikšmės. Ji yra pati savo didžiausias priešas.

46. Šniukšta, gen. lt. Petras. Gimęs 1877 m. lapkričio 12 d. Raseinių apskrityje. Išėjęs pradžios mokyklą ir gimnaziją Taline, jis 1903 m. baigė Maskvos universiteto teisių fakultetą. Pabaigęs universitetą jis tarnavo kaip karininkas Kauno tvirtovės artilerijoje. Praktikavo kaip advokatas Mintaujoje ir Panevėžy, buvo Mintaujos teisėju. 1918 m. gen. lt. Šniukšta grįžo iš Orelio į Kauną ir buvo paskirtas teisėju Vilniuje. 1919 m. paskirtas kariuomenės teismo (military tribunal) pirmininku. 1934 m. birželio 12 d. buvo paskirtas krašto apsaugos

ministeriu, iš kurios vietos atsistatydino 1935 m. spalio 31 d.

47. Stanišauskis, Jokūbas. Gimė 1892 m. sausio 24 d. 1910 m. baigė Liepojaus komercinę mokyklą ir po dvejų metų stojo Geodezijos Institutą Maskvoje, kurį apleido 1917 m., specializuodamasis melioracijoje. 1917-20 metais ėjo įvairias pareigas Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą, 1920 m. buvo paskirtas Žemės ūkio Ministerijos melioracijos skyriaus viršininku. Dėstė Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje. 1926 buvo paskirtas melioracijos departamento direktorium. 1927 m. Žemės Reformos Tarybos direktorium. Vėliau buvo paskirtas Kėdainių technikos mokyklos direktorium, ir paskui Žemės ūkio Akademijos dėstytoju. 1934 m. paskirtas Susisiekimo ministru, kuriuo išbuvo iki 1938 m. gruodžio mėn. Daug rašė savo srityje.

Jis yra didelis ponios Tūbelienės draugas, vedęs jos giminaitę.

48. Stašinskas, Vladas. Gimė 1874 m. Damielių km., Šiaulių aps. Baigė Mintaujos gimnaziją ir Maskvos universitetą (teisės fakultetą). 1902 m. apsigyveno Kaune ir vertėsi advokatūra. Jis buvo antros Imperinės Dmos narys ir, ją paleidus, paskelbė atsišaukimą Vilniaus spaudoje, dėl ko buvo kalinamas nuo 1910 iki 1911 m. 1918 m. buvo pirmojo Lietuvos ministerių kabineto Vidaus Reikalų ministeris ir Valstybės Kontrolierius antrame kabinete. 1920-1930 advokato Kaune. 1930 m. buvo paskirtas Lietuvos Banko valdytoju. Tais pačiais metais atstovavo Lietuvą kaip teisėjas Tarptautiniame Haagos Tribunole, buvo Lietuvos delegatas Tarptautinio Atsiskaitymo Banko konferencijoje Bazelyje 1931 m.

Jis atsistatydino iš L. Banko valdytojo pareigų 1938 m., kad jo vieton galėtų būti paskirtas p. Tūbelis, prezidento svainis. 1938 m. jis buvo Teisingumo ministeris pirmame Mirono kabinete. (? — VM). Tą postą išlaikė tik du mėnesius.

Jis yra visuotinai gerbiamas ir malonus žmogus.

49. Sutkus, atsargos generolas, Jonas. Finansų ministeris. Gimė 1893 m. Kauno priemiestyje Aleksote. 1910 m. baigė Kauno gimnaziją. Karinį mokslą gavo Maskvos Aleksiejevo Karo Mokykloje ir Kauno Vytauto D. Aukšt. Karininkų kursuose. 1925 m. baigė Karo akademiją Briuselyje. 1913-14 m. mokytojavo. 1916-18 m. m. tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. stojo Lietuvos kariuomenėn, kur ėjo įvairias pareigas. 1928 m. buvo paskirtas kariuomenės intendantu, 1931 m. pakeltas į brigados generolus, o 1937 m. į divizijos generolus. 1939 m. paskirtas černiaus vyriausybės finansų ministru.

Generolas Sutkus turi gerą reputaciją. Jis daugiausia simpatizuoja Prancūzijai.

50. Tamošaitis, dr. Antanas — Teisingumo ministeris. Gimė 1894 m. Šmukučių km., Raseinių apskr. Mokėsi Tauragės gimnazijoje, o 1916 m. vokiečių įsteigtoje mokytojų seminarijoje Kaune. Ją baigęs buvo paskirtas Jurbarko pradinės mokyklos vedėju. Ten organizavo slaptą jaunimo sąjūdį. 1919-20 m. m. buvo mokyklų inspektorius Švietimo Ministerijoje. Buvo steigiamojo seimo narys ir 1925 m. baigė Kauno universiteto teisių fakultetą. Studijavo Vienos, Paryžiaus, Toulouse, Bordeaux, Berlyno ir Karaliaučiaus universitetuose. 1928 m. gavo daktaro laipsnį ir buvo pakviestas dėstyti į universitetą. 1928-36 m. advokato. Paskirtas teisingumo ministru 1939 m. kovo mėn.

Dr. Tamošaitis taip pat yra Valstybės Tarybos bendradarbis. Jis išvertė iš prancūzų kalbos Girardo Romėnų Teisę. Pasiuntinybė nežino nieko neigiamo apie jį (Nothing is known at the legation to Dr. Tamošaitis detriment).

(Bus daugiau)

Santykiai su lenkais...

(Atkelta iš 1 psl.)

rėsi aiškindama, kad Smetona su Voldemaru 'par-duoda' Lietuvą lenkams. 1928 m. liepos 25 Lenkijos pasiuntinys Berlyne pranešė Varšuvai telefonograma, patyręs, jog Voldemaras aiškinęs Vokietijos pasiuntiniui Kaune, kad ji palai-kančios tik pačios kraštutinės nacionalistinės grupės ir karinė vadovybė, pada-ręs kokių nuolaidų Lenkijai jis būtų tučtuojau nu-verstas.

Ilgainiui nuotaikos pradėjo keistis. Daug kas pradėjo abejoti, ar tokia politika — jokių santykių su lenkais — yra prasminga, nes iki šiol ji tik privedė prie smarkesnio lietuvių persekiojimo Vilniaus krašte ir jo lenkinimo. 1936 m. kovo 24 apie susidariusią situaciją kalbėjo pats A. Smetona. Paskaitoje apie lietuvių tautą ir jos paskirtį Valstybės teatre jis pareiškė: 1. Vilniaus kraštas — tai Rytų Lietuva, etnografiniu, ekonominiu bei istoriniu požiūriais glaudžiai susijusi su visa Lietuva, suskaldyta demarkacijos linijos; 2. Lietuvos vyriausybė negali duoti daugiau laisvės vietos lenkams, nes jų veikla trukdys dar nepabaigtam lietuvių tautos konsolidacijos procesui; 3. normalių santykių su Lenkija lietuviai nori nemažiau negu lenkai, bet negali jų sureguliuoti kol neišspręstas ginčijamas klausimas. Kaip jį spręsti, turėtų siūlyti Lenkija. Tuoju užmegsti santykius pavojinga, nes tam, kaip Hy-

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

MIRĖ ANTANAS MIKALKĖNAS

Gegužės 26 d. Harper ligoninėje mirė St. Butkaus šaulių kuopos šaulys ir kitų organizacijų narys Antanas Mikalkėnas, sulaukęs 67 metus amžiaus.

Velionio kūnas buvo pašarvotas Yolandos Zaporackienės laidojimo namuose.

St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas atsišveikindamas kuopos vardu papasakojo

manso projektui, priešinga visa lietuvių tauta. 4. prieš užmezgant normalius santykius reikia pagerinti politinę atmosferą, kas priklausė nuo Lenkijos vyriausybės politikos lietuvių atžvilgiu Vilniaus krašte.

Kaip matyti iš Lenkijos užs. reikalų ministerijos archyvų, ten iš jos paskaitos pasidaryta išvadų, kad Lenkija vedusi teisingą politiką Vilniaus krašte, naikindama ten lietuviškumą. Toji politika anksčiau ar vėliau priversianti Lietuvą kapituliuoti. Tuo tarpu Lietuvoje bijota, kad užmezgus santykius, atsiradus Lenkijos pasiuntinybei ir konsulatams vietos lenkai labai pakels galvas. Tokius būkštavimus stiprino nenuolaidus Lenkijos užsienio reikalų ministerio J. Beka tonas; 'neoficialaus' pasiuntinio Kaune T. Katelbacho veikla Lietuvos lenkų tarpe. Tokia atmosfera plius labai pavojinga tarptautinė padėtis logiškai vedė prie lenkų ultimatumo, apie kurį kitą kartą.

A. A. Antanas Mikalkėnas

keleto akimirksnių iš Antano Mikalkėno gyvenimo: Antanas Mikalkėnas gimė 1918 m. spalio 27 d. Obeliuose, ūkininko gausioje šeimoje. Pradžios mokyklą lankė Obeliuose, kur mokyklos vedėjas Petras Juodvalkis buvo visiškai pasišventęs šaulių idealijai. Antanas jau iš jaunystės širdyje šaulys. Petro Juodvalkio ir gausių šaulių pastangomis velionis dienų dienas dirbo prie Obelių didingų šaulių namų statybos. Hitlerio-Stalino karui prasidėjus, Obeliuose daugumoje vyko kovos su vietos parsidavėliais rusais. 1941 m. Obeliuose laisvės kovotojai žuvusiems pastatė didingą paminklą, kurį sugrižę bolševikai nugriovė.

Vokiečių okupacijos metais velionis dirbo pagrindinėje. Bolševikams antrą kartą okupuojant Lietuvą Antanas pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Wurzburgo ir šveinfurto lietuvių stovyklose.

1950 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroite. Iki pensijos dirbo Tool ir Die fabrike. Velionis buvo tylaus ir švelnaus būdo, rėmė jaunimą ir organizacijas, įstojo į St. Butkaus šaulių kuopą, Dariaus ir Girėno klubą, Lietuvių namų draugiją, turėjo įsigyjęs nuosavus namus.

Atsisiveikinimas baigtas Lietuvos himnu. Atsilankusieji gausiai aukojo Mišioms, Tautos ir Lietuvos išdo fondams. Prie karsto St. Butkaus šaulių kuopos vėliava ir puokštės gėlių.

Gegužės 30 d. už velionio sielą šv. Antano parapijos bažnyčioje šv. Mišias koncebravo parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir šv. Kazimiero parapijos klebonas Windsore kun. Kazimieras Simaitis, vargonavo ir giedojo muz. Stasys Slizys.

Po mišių amžinam poilsiui buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines. Kun. Kazimierui Simaičiui ir kun. Alfonsui Babonui atlikus liturgines apeigas, sugiedojome Marija, Marija ir dėdami ant karsto po gėlytę atsisveikiname su velioniu. Pietūs laidotuvių dalyviams buvo paruošti Dariaus ir Girėno klubo svetainėje. Velionio laidotuvėmis rūpi-

nosi Danutė Kranauskienė ir Vladas Jomantas, tvarkė Yolanda Zaporackienė.

Antanai, tebūna Tau len-gva Amerikos žemelė!

JONŲ IR PETRŲ PAMINĖJIMAS

Švyturio jūrų šaulių kuopa birželio 29 d. Pilėnų stovykloje ruošia Jonų, Jonių, Petrų, Petrių paminėjimą ir laužą.

Liudas Selenis prieps visiems užtektinai viščiukų, moterų vadovė Onutė Selenienė su savo padėjėjomis pagamins įvairių priedų, broliai švyturiečiai trokštančius girdis skaniais gėrimais, o dovanų stalus bus apkrautas vertingomis dovanomis, kurios bus išdalintos atvykusiems svečiams. Švyturiečiai visus kviečia ir laukia. Čia susitiksime seniai matytus draugus ir bičiulius. Vartai bus atidaryti nuo pat ryto.

RAMOVĖNŲ IŠVYKA

L.V.K. S-ga Ramovė Detroito skyrius tartininkaujant šauliams ir birutietėms rugpjūčio 17 d. švyturio jūrų šaulių kuopos stovykloje "Pilėnai" rengia išvyką. Vieta užsakyta ir pareigos pasiskirstyta.

• Lietuvos kariuomenės minėjimas rengiamas lapkričio 23 d., sekmadienį, šv. Antano parapijos patalpose.

• Švento Antano atlaidai buvo švenčiami birželio 8 d. šv. Antano parapijoje. 10:30 val. kun. Alfonsas Babonas už parapijiečių aukoją šv. Mišias ir pamoksle apibūdino šv. Antano gyvenimą.

Muz. Stasio Slizio vadovaujamas parapijos choras giedėjo atlaidams pritaikintas giesmes. Po mišių parapijos salėje visi valgėme parapijos talkininkų skaniai pagamintus pietus. Išdalinta 40 dovanų. Atsilankė net iš kitų parapijų. Atlaidai buvo sėkmingi.

★

P. S. Aš ir foto korespondentas Kazimieras Sragauskas esame nusivylę Vilties Draugijos pirmininko dr. D. Degėsio skaitytu Vilties draugijos suvažiavime pranešimu "Padėkime išlaikyti Dirvos tęstinumą", gegužės 25 d. Los Angeles mieste. Jis savo pranešime minėdamas Dirvos bendradarbius bei foto korespondentus mūsų pavardes praleido.

Dirvoje aš jau dvidešimt metų bendradarbiauju ir Dirvai pateikiu Detroito lietuvių organizacijų žinias, surandu vieną kitą prenumeratorių, o Kazimieras Sragauskas pasiunčia Dirvai nuotraukų iš Detroito lietuvių gyvenimo. Be to, aš esu ir Vilties draugijos narys.

Antanas Grinius

Dirvos redakcija tikrai labai apgailestauja, kad jos dviejų nuoširdžių bendradarbių pavardes, gal per skubotumą, buvo nepaminėtos.

STAFF NURSING POSITIONS
Coldwater Regional Center is a new 300-bed psychiatric facility of Michigan Department of Mental Health. Beautiful community, Southern Mich. surrounded by lakes offering unlimited recreational opportunities. Competitive, exceptional benefit package. Contact: Ina Whitney, Personnel Director, Coldwater Regional Mental Health Center, 620 Marshall, Coldwater, Mich. 49036. 517-279-9551. EOE (22-28)

TRUCK MECHANIC
Heavy duty expd. truck mechanic needed. Must have own tools. Salary commensurate with exp., please call for appt. 201-656-5900. (2134)

Let the little children come to me.

—Mark 10:14

ST. JOHN OF GOD BROTHERS "Serving God's Special Children"

The Healing Power of Christ takes many forms in today's world. One such form is a ministry to mentally handicapped children and their families. For over 400 years the Brothers of St. John of God have brought God's love to handicapped people and their loved ones.

Clip and Mail
Father Fintan Whitmore, O.H.
St. John of God Brothers
532 Delsea Drive
Westville Grove, New Jersey 08093
(609) 848-4141

Please tell me more about becoming a Hospitaller Brother.

Name _____ Age _____
Street _____
City _____ State _____
Zip _____ Phone _____

Write today
for more
information

A4

"Amber Holidays"

1986 M. EKSURSIJOS I LIETUVĄ

Liepos 16 — 1731.00	Rugsėjo 2 — 1885.00
Liepos 21 — 1348.00	Rugsėjo 17 — 1421.00
Rugpjūčio 14 — 1555.00	Spalio 1 — 1538.00
Gruodžio 26 — 1476.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

[staigai vadovauja:

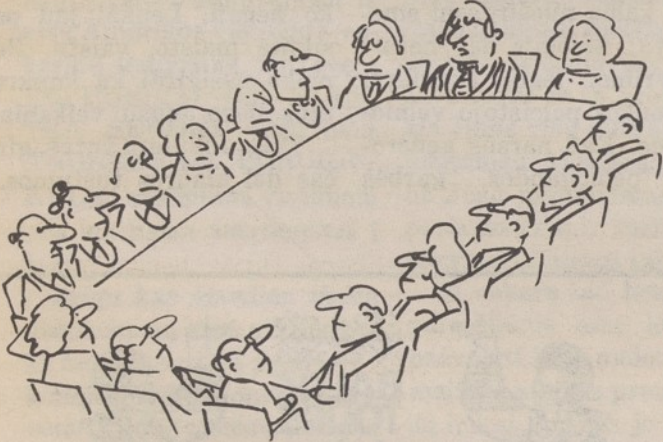
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

NUO KEPURIZMO IKI STALINIZMO

Kad ir kaip ten besididžiutume prieš savo senbrolius savo kultūrinio pranašumu, bet vis tiek į Ameriką atvykome dar ir patys palyginamai senoviški, ir dar ilgai truko, kol pagaliau įsisavinome čionykštės kultūros ir civilizacijos pažangą.

Pavyzdžiui, pirmomis dienomis dar tik pirmą kartą sveikindamiesi su savo niekad nematytu gimine, net krūptelėdavome iš pasipiktinimo, vos išgirdę jo nuosirdžius žodžius: "Kaip tau?" Atseit, kaip tu, chame, drįsti mane vadinti "tu", jeigu iki šiol net ministeriams aš buvau "Jūs"? O dabar jau net mūsų politinių organizacijų vadai, pasikeisdami diplomatinėmis notomis, kartais savo diplomatinę kalbą papuošia tokiais posakiais: "Tu pavogei mums skirtas Vasario 16-tosios aukas", "Tu kaip, kaulė knisi mūsų tautos aukuro pamatus", "Tu dar mane kalėjime paminėsi, kai Lietuva atgaus laisvę" ir diplomatinio pasitarimo užsklandai — "Tu durnas."

Tada mus nepaprastai piktino ir tie mūsų vyresnieji broliai, kurie vasarą piknike slampinėdavo, išsitraukę apatinių marškinių sterblę, ir bare kaip varnai eilėmis tupėdavo ant ožių, užsimaukšlinę skrybėles. Baisu! O dabar Čikagoje prie garbės stalo teko matyti su kepure net ir labai kultūringą per ilgo amžiaus sulaukusį jubiliatą, kuriam iškilmių pabaigoje ne tik išlindo apatiniai marškiniai, bet viešai nusmuko ir nesaugiai užsisegtos kelnės. Ir tokiu įvykiu šventės dalyviai jau ne tik nepasibjaurėjo, bet dar entuziastingiau šlovino sukaktuvininką. O kuo žmogui kenkia kepurė? Juk ji yra jau nuo gilių senovės lietuvių asmenybės iškaba. Antai, kunigaikščius vaizduojame su geležinėmis kepurėmis. Ministerius ir prezidentus — su katilokais ir cilindrais. o kas bijotų policininko ar

klausytų generolo, jeigu jie būtų be pažvilgintų kepurėlių? Tad turbūt ne be pagrindo ir poetas Kazys Binčis parašė net satyrą "Tamošius Bekepuris".

Bet anksčiau mums dar didesnę siaubą įvairdavo tie senlietuvių rimtų koncertų ir iškilmingų minėjimų salėse stalai, apkrauti dešrom su kopūstais, kugeliais, kumpiais, kalakuto kojom ir panašiomis vertybėmis. Kur tu matei, sakydavome, Lietuvoje, kad operos primadona padveltų raugintų kopūstų raugu, balerinai durtų į nosį iš salės sklindantis česnako kodylas ir publiką šiurpintų degtinės kvapo skersvėjis?

Deja, reikėjo net 30 metų, kol įsitikinom, kad tik tai sočiame kūne gali plazdenti kultūrai ir menui imli dvasia, o, be to, ir medicinisku požiūriu dvasios puotoje skanus užkandėlis jau yra tiesiog neišvengiamas. Ypač dabar, kai jau reikia dabotis, kad širdis nepersijaudintų, kad nervai nepastirtų, kad atsiminimai iš puošnios rezidencijos į piemenystės dienas negražintų.

Pavyzdžiui, solistė tarsi pjaunama taip rėkia tragišką Traviatos mirties ariją, kad net suknia papilvėje skyla; Otello baubdamas ne juokais rengiasi pasmaugti Desdemoną; Vilhelmas Tellis taikstosi iš lanko nušauti ant sūnaus galvos pastatytą obuolį... Galėtum žmogus iš proto išeiti besinervindamas. O grauži tuo metu prie stalo vištos sparnelį — ir kas tau? Arba prakalbininkas net prakaituodamas graudena, kad Lietuva dar pavergtą, kad ir jis pats dėl to susijautinęs vos nepaguldė galvos už tėvynę, kad Romas Kalanta gyvas susidegino, — o kas tau? Cibuliai nesusvilę, krienai prie pašildyto lenkiško kumpio net ašaras sunkia, kugelis su spirgučiais visai toks pat, koks būdavo Balbieriškyje, cepelinai su padažu tarsi tik da-

bar dar karšti atnešti iš Marijampolės, marinuotos rudmėsės tikriausiai iš Varnagirės, o suomiškos vodkos "kleboniška" — dangiškas balsamas net ir vasaros karštyje... Be to, už bilietą nepatogumas, kad, vėliau atėjus, sunku pasirinkti stalą, nes prie kiekvieno jau sėdi bent vienas tavo priešas.

Žinoma, pradžioje mus gąsdino net stalo vardas, nes vis primindavo Staliną, bet laikas taip užgydė ir tą žaizdą, jog net patys sustalinėjome...

MUMS RAŠO

Iš spaudos straipsnių atrodo, kad visi vieningai kovojame prieš Lietuvos ir lietuvių tautos rusinimą. Net filologai intensyviai įrodinėja, kad lietuvių kalba nėra jokia slavų kalbų giminaitė, kad ji tik atskira indoeuropiečių prokalbės palikuonė. Tad kodėl mes patys slaviname net savo šventųjų patronų vardų? Kodėl ir savo kalendoriuose rašome:

Šv. Kazimieras, o ne šv. Kazys?

Šv. Vaclovas, o ne šv. Vacius?

Šv. Stanislovas, o ne šv. Stasys?

Šv. Bronislovas, o ne šv. Bronys?

Šv. Vladislovas, o ne šv. Vladas?

Šv. Mečislovas, o ne šv. Mečys?

Jeigu jau taip, tai ko dar trūksta iki šv. Jonislovo, šv. Petrislovo, šv. Antanislavo ir šv. Pilypislovo?

Vytautislovas Šarkaitis

Gerbiamieji Redaktoriai,

Mano vardas yra **Knyga**. Gal esu viena ir iš jūsų pažįstamų, kurios kadaise Jus ar Jūsų žmonelę nemigo naktį supavome į snūdą. Geri buvo laikai! Deja, ši kartą tegaliu pasiskusti tik savo nedalia.

Matote, prieš kelerius metus buvau gerų draugų atvežta į Floridą ir kartu su kitom tokiom apgyvendinta St. Peterburgo lietuvių piliečių klube. Tada tikėjauši čia didelio pasisekimo, nes beveik visi lietuviai buvo pensininkai, turėjo pakankamai nuo miego, gėrimo ir valgio atliekamo laiko ir galėjo su manimi dieną ir naktį bičiuliauti. Dar prieš trejus metus mus aplankydavo apie 80 kultūros ištroškusių tautiečių ir per metus bent paglostydavo apie 800 mano kolegijų. Bet dabar... jau visos esame suspaustos ir uždarytos spintoje, kuri pastatyta pakeleje į tualet-

A. G.

DRAUGIŠKO RECENZENTO DILEMOS

Rašyti tiesą, ar nutylėti?
Ar girti melą šventu melu? —
Ir nuo problemos imi kvailėti,
Jauti — pakaušy nenormalu.

Rods zuikio ausys vienodai girdi,
Rods regi akys kaip sakalai, —
Palietus plunksną, ranka susvirdi,
Ir bėga mintys jau atbulai.

Štai tau solistas gaidas iškosti,
Kriūksmu žemiausias ir smaigaly, —
O jo žmonelė šiltai paglostė,
Ir peikti draugo nebegali.

Draugų motetai, draugų kvartetai, —
Ar pasakysi, kas negerai?
Jei prie teisybės tik priartėtai,
Iš bičiulystės — vien skudurai.

Draugų romanai, draugų poemos,
Turi pašlovint, kiek įmanai,
Net už klaustuką, bendrai paėmus,
Draugai sugrauztų kaip kirminai.

Draugai nupiešia moters balvoną,
Veide bulvienas ir arimus, —
Šimtais užmoki už savo Oną
Ir ditirambais užu rėmus...

tinį kambarį. Ir taip šimtai žmonių pro tą spintą savo niekingais reikalais nueina ir grįžta, o į mus — jokio dėmesio. Net ir jaunesnieji. O aną kartą pro raktą skylutę girdėjau klubo vadovų pokalbį, kad mus reikėtų visai iš klubo išmesti. Esą ten, kur pardavinėjamas šnapsas, knyga visai nereikalinga, nes, išgėręs pusbonkį, žmogus žmogaus nebežiūri, o kaip jis įskaitys knygą?

Gerbiamieji, jau daug visokių veikėjų esate savo žodžiu susarmatiję, tai paveikite ir mūsų klubo ponus. Mes sutinkame būti perkraustytos net ir į patį tualetinį užkampį, kad tik į šiukšlyną neišmestų, kad tik arčiau savų žmonių galėtume būti.

Su tikėjimu ir viltimi —

Jūsų **Knyga**
St. Petersburg, Fla.

ATSIPRAŠOME!

Mums atrodė, kad praeitame "Pro mėlynus akinius" puslapy išspausdintame straipsnyje "Į pagonybės laikus atsigrįžtant" mūsų bendradarbis nenupeikė nei pagonybės ir nei krikščionybės, o tik objektyviai pagvildeno tų konferencijų įbrėžtus istorinius ženklus mūsų tautai. Deja, vienas karštame klimate gyvenantis padorus krikščionis ar pagonis tuo vedamuoju taip nepaprastai pasipiktino, kad atsiuntė mums stipriai ir žodingai keikiamąjį laišką ir ieško straipsnio autoriaus, norėdamas jį užmušti.

Suinteresuotam galime pranešti, kad tas mūsų bendradarbis šiuo metu kaip tyčia ir poilsiauja Floridoje ir ten galima būtų jį lengvai sumedžioti.

(Nukelta į 10 psl.)

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 9 psl.)

Bet dėl mūsų straipsnio turinio nuoširdžiai atsiprašome išsėdusį. Aišku, mūsų kaltė, kad nenumatėme, jog mūsų tarpe dar yra tokių tautiečių, kurie nuo 1944 metų iki šiol dar nėra prausęsi burnos. Taigi lietuviškam solidarumui ir taikai gražinti mes ir dar kartą atsiprašome ir nukentėjusiam siūlome svarą kvepiančio muilo "Palmo-live".

P. M. A. redakcija

PATARIMAI JAUNIEMS VEIKĖJAMS

Kadangi, senajai kartai pasitraukiant iš apkasų, vis daugiau jaunų žmonių įsijungia į politinę ir kultūrinę veiklą, tai čia norime pateikti bent keleta žilų veteranų patarimų:

- Bet kuriuose veiklos svarstymuose, jeigu būtum tikrai vienintelis opozicijoje, niekad nesakyk: "Aš nesutinku su jūsų pasiūlymu." Daug geriau: "Mes protestuojame ir esame pasiryžę išeiti iš susirinkimo."

- Diskusijose vartokite kuo daugiau nesuprantamų tarptautinių žodžių, nes jie labai padidins jūsų erudicijos įvaizdį ir jūsų teisybės svorį.

- Turėkite galvoje faktą, kad gausiame susirinkime bent pusė jo dalyvių nesupranta, apie ką yra kalbama, ir balsavimu paremia garsiausiai išreikiamą nuomonę.

- Ginant savo teisybę, labai naudinga pacituoti mirusių įžymių autoritetų žodžius, nors jie niekada nėra jų pasakę.

- Karštame susirėmime su oponentu labai pravartu pabaigoje šūktelti: "Aš nenoriu čia viešai pasakyti viską, ką apie tamstą žinau!" Dėl to niekas negalės jūsų apkaltinti, nes nieko blogo ir nesate pasakę, bet jūsų priešu pasitikėjimas jau bus nepagydomai pažeistas.

- Jeigu negalite skaityti priešiškos ideologijos laikraščių ir jums prikeriamų šmeižtų, pasitraukite iš visuomeninės veiklos, nes nepadarysite veikėjo karjeros. Žinokite, kad štrausas, kuris pavojaus metu kiša galvą į smėlį, negali vadovauti net vištų sąjūdžiui.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

HOUSEKEEPER
Live in housekeeper 5 days, Tues.-Sat. — Cleaning, laundry, some cooking and child care. — Seashore, during summer. Southern New Jersey. Excellent salary. References necessary. Call after 6:00 p.m.
(609) 429-5176.

(2)

Dabar kitoks teroras — išmokėti tris su puse bili-jono už beveik neveikiančią atominę jėgainę. Ir mokam. Ir vaikai mokės. Be to, neturim kur padėti, palaidoti radijo aktyvių liekanų. Bet apie tai vengiama kalbėti, — atsiperkam savęs apgaudinėjimu.

Trumano atominė bomba pradėjo visai naują mūsų planetos likimo puslapį. Skaitėt savo laiku: ant akmenų, kur sėdėjo žmogus Hirošimoje liko tik šešėlio pavydalo žymė. Žmogus su kūnu ir su dūšia trumpoj akimirkoj išgaravo. Taigi, išgaravo. Mes tada, II-jo karo pabaigtuvėse ir nuostabiu karo užbaigimu su Japonija kone žavėjomės žaismingu stebuklu Atominė bomba. Trumanas — herojus.

Metai ėjo ir eina. Tuose metuose klostėsi atominiai bandymai, vislab kalbėjo mūsų mokslininkai, karo mašinos produktoriai ir politikai: kokia tai pažanga, kokia bus pigi jėga! Mes dievotai tikim, rankas triname — kokia mokslo, karo pažanga! Kolumnistai, žurnalistai ir net religijų vaidilos džiūgauja: regėkit, keturios dešimtys metų prabėgo, o mes dar nesukrapštėm Trečiojo karo. (Čia tuoj pat galim pasakyti, Trečiojo karo nebus. Bus paskutinis. Viskam paskutinis).

Tuose metuose visoki gan tragiški atomo žaidimo įvykiai, bet pro juos praslydom pilni kūdikiškos vizijos: jėga bus pigi, pralinksim sovietus bombomis ir raketomis, — užtikrintas laimėjimas visaip ir — galų gale...

Užsiirūkykim pypkę. Būnat man Pensylvanijoje įvyko Three Islands atominio garo išsiveržimas. Taip, maždaug ir kalbėjo, girdi, šioks toks įkaitymas, šildymo sugedimas. Po to, dabar lavonu virtęs reaktorius tebesiils... Tik vėliau žinovai, mokslininkai Pensylvanijoje prasitarė kokia katastrofa buvo prie pat mūsų durų. Ir kas būtų atsitikę. Tirštai apgyventam rajone būtų tūkstančiai žuvę vienaip ar kitaip. Ir keli šimtmečiai būtų atgaivinę mirusią žemę, vandenį, miškus.

Jeigu netingite, pats metas dabar susipažinti su visa eiga JAV ir Sovietų Sąjungos bandymų, nepasisekimų istorija, nors pro juos praslystam dieninių sensacijų, banalybių nugirdyti. Mes net nepastebėjom kaip pabrango elektra, virtuvės ir žibalo būtinumas. Faktas kaip kotletas. Massachusetts valstijoje pastatė atominę jėgainę, dievai žino kelintą. Pasirodo, nėra kur nukreipti energijos, nes atominių ir ne atominių jėgainių per daug — nebėra naudotojų. Bet elektra tuoju pabrango, nes reikia

išmokėti tris su puse bili-jono už beveik neveikiančią atominę jėgainę. Ir mokam. Ir vaikai mokės. Be to, neturim kur padėti, palaidoti radijo aktyvių liekanų. Bet apie tai vengiama kalbėti, — atsiperkam savęs apgaudinėjimu.

Pats laikas kalbėti apie Černobyl. Tai karštas ir neataušantis tragiškai komiškas, tipingas mūsų ir sovietų geismas — apgaudinėti save. Ir mes ir sovietų žmogaus partijos hipnoze sustingę vengiam baimės: atvirai pasakyti ir pasisakyti, jog priėjom prie susinaikinimo ribos. Baimėje ir save teisindami imamės savęs apgaudinėjimo narkozės. Klasiškas pavyzdys Maskvos viešpačių: **apgauti savo žmones.** Apgauti kitas valstybes Gorbačiovas ir jo apaštalai patikėjo dešimtmečiais išdirbtai propagandai. Pasirodo, užnuodytas oras pralenkęs propagandos bangas pirmiau paskelbė Černobyl srpogimą.

Velnias išslydo iš bonkos.

Žmonija ilgai grūmėsi, kol velnią užkimšo bonkoje, kaip sako seni padavimai. Bet Maskva nesusi-griebė: velnias išslydo pro Černobyl cementines sienas. Ir čia, piliečiai, atsiverė naujausias istorijos puslapis: žmogus nebe įbruks velnio į bonką. O kai velnias palaidas? Ir dievai begėgiai.

Atėjo visai naujas realizmas, gyvenimas pakito iš pat pamatų. Parakas, dinamitas, lėktuvai, tankai paseno. Nauja ir pažiūra į politikus, mokslininkus, inžinierius. Ar jie mus neapgaudinėja? Net ir į religijų skelbėjus.

Taigi, ir pastoriai, kape-lionai, popai lydėjo armijas, laimino vėliavas ir mūsų laimėjimus. Dalių medalius, kryžius. Kaip dabar? Černobyl tik žaislas, palyginus raketa, kuri išmes dvylika, dešimtį atominių bombų ant numatytų miestų, gyventojų ir pramonės telkinių. Dešimt Černobyl vienu ypu.

Prasidės ir vieno Černobyl daviniai. Kada apsisavys kelių valstybių laukai, sodai, ganyklos, daržai? Partija, programa, penkmečiai, ginklavinimas — reikės pervertinti, permašyti. Lenkijos, Baltijos valstybės, Austrija, Rumunija, Švedija, Suomija, Rytų, Vakarų Vokietijos, Olandija, Danija, Norvegija? Visai kitas požiūris į valstybių vadų žodį, baimės, nepasitikėjimo išbujojimas. Iki šiol Kremliaus sutartys, pasižadėjimai buvo po abejotimo skraiste, dabar klausimas grumos kaip juo-

džiausias debesys: kada vėl Černobyl?

O ir šioje pusėje, kur tokių pat mokslininkų išradimai sudėti į bombas, atominės gamyklos - reaktoriai. Ar čia padidės garantija? Jau kalba nuoširdesni smegenys: žmogus dar neturi patyrimo, jėgos suvaldyti iš bonkos paleistojo velnio-atomo. Kad narsūs generolai, pelnogaudos, garbės

pergalės ištroškę mistiškai kalba apie gėrybes, kurias atneš atomas, bet nutyli černobylius...

Apie mūsų tėvynės pragarą — Ignalinos jėgainę būtina kalbėti visu balsu ir kiekviena proga. Černobyl radijacija pasiekė ir mūsų Vilnių, žemaitijos lygumas, Suvalkijos ganyklas.

Po sovietiniu puodu pavoztos trys tautos, jos nieko negali. Lenkai jau pasiuntė maisto, vaistų. Bet nieko nesigirdi ką konkre-taus daro mūsų veiksniai.

Tyla. Jubiliejų sutvė, ginčas dėl kiauros tuštumos.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kellonė 716: Ilepso 16 — Ilepso 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kellonė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kellonė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE 10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kellonė 708: Ilepso 10 - Ilepso 23 — \$1,669. Kellonė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 701: Ilepso 1 — Ilepso 15 — \$1,849. Kellonė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukinio iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK ir Bostono.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE 13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kellone 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA

Kellonė 722: Ilepso 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kellonės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kellonių kainos gali keistis, besikeičiant kellonių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kellonės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

gliminių iškviatimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas gliminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

Anicetas Simutis pilnas žemaitiško nuoširdumo

Lietuvos gen. garbės konsulo inž. Vytauto Čekanauskas žodis, pasakytas ALT S-gos seimo bankete š. m. gegužės 24 d. šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Ca., pristatant banketo svečiams Lietuvos generalinį konsulą Anicetą Simutį.

Malonu matyti tiek daug naujų veidų, sugužėjusių iš visų Amerikos vietovių į vakarinę lietuvišką tvirtovę - EL PUEBLO DE NUESTRA SENORA DE LOS ANGELES DE PORCIUNKULA, kas mums vietiniam yra leidžiama sutrumpinti į L.A.

Jeigu kas šiandien iš čia susirinkusių būtų užklaustas ką bendro turi šie asmenys - kompozitorius Konradas Kavcekas, knygnešys Stanislovas Reivytiš, skulptorius Bronius Pundzius, dailininkas Boleslovas Klova - atsakymo turbūt reikėtų laukti ilgokai. O jeigu prie šių vardų pridėtume mūsų šio vakaro garbės svečio gen. konsulo Aniceto Simučio vardą, dauguma gal spėtų, kad tai žinomi, Lietuvos vardą garsinę, puikūs tautos sūnūs. Tačiau giliau pažvelgus į šių žmonių biografines žinias pastebėsite, kad jie visi yra žemaičiai! Ir visi jie - nuo Tirkšlių! Gi Tirkšliai - tai miestelis, ne tik žinomas dėl raganų deginimo, bet ir skanaus alučio įvairiomis progomis gaminimo dar 17 amžiaus pradžioje, isikūręs netoli Viešetės upelio įtekančio į Ventos upę, vos keli kilometrai į pietus nuo Mažeikių, prie senojo kelio iš Šiaulių į Liepoją.

Tokiame tad idiliniame Lietuvos kampelyje prieš keliolika metų gimė ir pirmuosius žingsnius išbandė dabartinis Lietuvos generalinis konsulas New York'e, visų gerbiamas, mielas ir malonus Anicetas Simutis, kuris šiais metais mini savo einamų pareigų auksinį jubiliejų - ir turbūt savotišką rekordą Diplomatiniame Tarnyboje. Viena, kad tai buvo jo vienintelis paskyrimas, o kita - jis padarė iš jo ir karjerą, t.y. perėjo per visas pozicijas nuo sekretoriaus, per konsulinio atache, vicekonsulo, konsulo ir, nuo 1967 metų, generalinio konsulo kėdes. Čia taip pat reikia pastebėti, kad jis šiuo metu yra vienintelis Lietuvos konsulinės tarnybos narys, turintis Jungtinių Amerikos Valstybių diplomatinį pripažinimą.

Tačiau ši sukaktis nebūtų visiškai pilna, jeigu prie jos neprijungtume ir kitos. Mat pridėję dar vieną penketuką prie minimo auksinuko, gausime dvigubą penketuką, kas reikštų ne tik 55 metus ištarnautus Lietuvos Respublikos užsienio reikalų tarnyboje, bet ir pažymį už puikiai atliktą ir vis dar atliekamą darbą.

Los Angeles lietuviai ir iš toliau atvykę malonūs svečiai džiaugiasi turėdami Jus, gerbiamas Jubiliate, šandien savo tarpe ir ta proga reiškia Jums visų didžiausią dėkingumą ir giliausią pagarbą už Jūsų nenuilstamą ryžtą, pasiaukojimą ir meilę mūsų tėvynės Lietuvos tarnyboje.

Šį vakarą tad bent trumpai tebūnie man leidžiama pažvelgti į šio malonaus Žemaitijos sūnaus pramintą kelą ir kai kuriuos jo atliktus darbus, kurie nuvedė jį iš gimtųjų Tirkšlių net iki New York'o

Pradžios mokslą jis baigė židikuose. Po to lankė Telšių Vysk. Motiejaus Valančiaus vardo gimnaziją, pastutiniaus metais persikeldamas į Kauno Aušros gimnaziją. Baigęs ją įstoja aspirantū į Karo Mokyklą. Ir čia jaunas kariūnas susiduria su pirmaisiais kareiviško gyvenimo nuotykiams. Tyru Žemaitijos oru kvėpuodams, juoda sveika duona ir visais kitais skanėstais maitinamas, šis jaunas žemaitukas išaugo į aukštą, tvirtą vyrą. Gi karo mokslo besimokantiems kartais tekdavo ir pastovyklauti, taigi ir palapinėje pagyventi. Išvaizduokite, kaip jam sunku būdavo visam į palapinukę įtilpti! Gal būtų vien dėl to, baigęs karo mokslus atsargos leitenanto laipsniu, ir nutarė išeiti kareivėlio uniformą į studentiškąją, įstodamas į Vytauto Didžiojo Universitetą, teisių fakulteto ekonomijos skyrių. Studijuodamas, ir kartu jau tarnaudamas Užsienio Reikalų Ministerijoje, 1936 metų pradžioje jis perkeltas į Lietuvos Generalinį Konsulatą New York'e, sekretoriaus pareigoms.

Šis paskyrimas ir kelionė į svetimą kraštą niekuomet neišdils Jubiliatui iš atminties, net tai buvo pradžia ne tik naujos karjeros, bet ir vedybinio gyvenimo. Kelionė laivu šiem laimingiesiems tad buvo tartum graži vestuvinė dovana. Jie atvyko į šį kraštą visiškai nenujaušdami jų laukiančio likimo, mojuodami nuo laivo į juos pasitinkančius lietuvišką trispalvę, kad būtų lengviau atpažinti. Jie ir šiandien nepraleidžia progos tai trispalvę plačiau prasiskleisti, neleidami nei jai, nei Lietuvos vardui būti užmirštieiems. Šia proga tad leiskite man pristatyti ir gerbingojo Jubiliatu ištikimiausią gyvenimo draugę, poniją Janiną Simutienę. Tai ramstis, paguoda ir neišsėmiamas meilės šal-

Seimo bankete Lietuvos gen. konsulai Anicetas Simutis ir Vytautas Čekanauskas.

K. Pocius nuotr.

tinis, lydėjęs Jubiliatą per visus 50 su pliusu gražaus ir kūrybingo vedybinio gyvenimo metus.

Atvykęs į New York'ą, naujasis sekretorius nesėdėjo rankų sudėjęs, bet šalia tarnybos tęsė jau Lietuvoje pradėtas studijas. Čia jis įstoja į Kolumbijos universitetą, kur 1940 m. įsigija magistrų laipsnį ekonominių mokslų srityje. Jo darbas 'The Economic Reconstruction of Lithuania after 1918', kurį išleidžia universiteto leidykla, buvo pirmoji studija Amerikoje apie Lietuvą.

Tiek būdamas Telšių Vyskupo M. Malančiaus gimnazijoje, tiek ir Vytauto Didžiojo Universitete pasireiškė visuomeniniame gyvenime. Gimnazijoje jis dalyvauja skautų organizacijoje ir moksleivių šaulių būryje. Padeda įkurti ir jūrų skautų būrelį, kuris veikė net iki Lietuvos okupacijos. Dar būdamas gimnazijoje moksleiviu, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį, 1928 metais buvo apdovanotas medaliu.

Visuomeninės veiklos nenutraukė ir būdamas Vytauto Didžiojo Universitete. Jis buvo vienas iš studentų atsargos karininkų draugijos organizatorių ir, šiai draugijai 1932 m. persiorganizavus į studentų atsargos karininkų korporaciją 'Ramovė', buvo pirmosios valdybos vicepirmininkas.

Atvykęs į Ameriką neužsidarė įstaigos darbe, bet kaip ir Lietuvoje - išitraukė į lietuvių visuomeninį gyvenimą. Su pranešimais, paskaitomis ir prakalbomis jis yra aplankęs ne tik JAV Atlanto pakraščio didesnes lietuvių kolonijas, bet taip pat, 1956-57 metų laikotarpyje, lietuvių Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir Venecueloje.

Pasireiškė, ir pasireiškia, jis ir spaudos srityje. Jis rašė ekonominiais ir administraciniais klausimais dar būdamas Lietuvoje. Pastoviai bendradarbiavo spaudoje 1937-40 metais. Jo straips-

niai buvo talpinami 'Tautos Ūkyje' ir Lietuvos Aide', o šiame krašte - 'Darbininke', 'Dirvoje', 'Drauge', 'Lietuvių Dienose', 'Vienybėje', ir amerikiečių žurnale 'America'. (Po savo straipsniais 'Lietuvos Aide' - jis buvo pasitovus to laikraščio korespondentas ir JAV - pasirašydavo Petro Gulbio slapyvardžiu, o savaitraštyje 'America', kuris buvo leidžiamas New York'e, pasirašydavo Telšių Plumpių.)

JAV jis yra paruošęs Pasaulio Lietuvių Žinyną, kurį išleido 1935 metais New York Lietuvių Prekybos Rūmai. 1958 m. buvo išleista net antroji šio veikalo papildyta, perredaguota ir padidinta su angliškų skyriumi.

Nemažai laiko Jubiliatas paaugojo rinkdamas žinias New York archyvuose ir apie pirmąjį mokytoją dr. Aleksandrą Karolį Kuršių, kuris į New York atvyko 1659 metais ir įsteigė aukštesniąją mokyklą pietiniame Manhattan (kur dabar stovi The World Trade Center pastatai).

Šie keli Jubiliatu visuomeninio gyvenimo bruožai nebūtų išbaigti, jei bent keliais žodžiais nepaliesime ir jo paties asmenybės. Štai kaip apie jį kalba artimiau pažįstantieji asmenys:

'Anicetas Simutis yra pilnas žemaitiško nuoširdumo! Kiekvienam sutiktam jis yra mielas, šiltas, kalbus ir paslaugus, nežiūrint, ar jo sutiktasis būtų jaunuolis, ar žilagalvis, artėjęs prie šimtmečio, ar koks nors mūsų visuomenės veikėjas, ar piniguočius, ar eilinis visuomenės narys dirbęs fabrike ir sau sunkiai uždirbęs duoną. Jis visada yra pasiruošęs padėti visiems, kurie nuolat į jį kreipiasi įvairiais reikalais, asmeniškais ar visuomeninio pobūdžio. Kai po II-jo pasaulinio karo masės mūsų tautiečių plaukė per Atlantą į šį kraštą, retas kuris nebuvo patiktas Aniceto, šiltai priimtas su patarimais, kaip pradėti pirmuosius imigracijos žingsnius šiame svetimame

krašte, toli nuo savo tėvynės.'

Taip kalba apie jį visi pažįstamieji:

'Šio sugyvenamo, neužsispyrusio žemaičio labiausiai pastebima savybė visgi yra ir liks jo pareigingumas. Jis persiduoda ne tik meilėje bei rūpestingume savo šeimai, bet ypač atlikime savo tarnybinių pareigų, kurias su tokia pat uolumu Jis atlieka ir šiandien, po viso pusšimčio metų, tartum tai būtų jo pirmoji diena tarnyboje. Štai - kad ir prieš pat mielam kolegai pradedant ruoštis kelionei į Los Angeles - kalbinau, kad abu su ponija paliktų ilgėliau paatostogauti ir gal net pailsėti. Žinodamas, kad jis yra didelis mėgėjas žuvažti, bandžiau ir ta linkme jį šnekinti. Deja, niekaip negalėjau įtikinti, kad ant savo įstaigos durų bent vieną kartą iškabintų lentelę su užrašu 'Išvykau Žuvažti!' Niekas nepadėjo: sako - pareiga neleidžia.

Ir taip garbingasis Jubiliatas ir malonus kolega per 50 metų tarnybos Lietuvos reikalų atstovavime šiame krašte, visuotiną bei pilną pareigos atlikimą laikė pirmoje ir vienintelėje vietoje. Paklaustas, kaip jis apibūdintų tarnybos, kaip okupuo to krašto atstovas, prasmę, atsako: 'Tikslas ir prasmė yra grynai idėjiniai: neleisti pasauliui užmiršti mūsų tautai daromos skriaudos'.

Gerbiama svečiai, su didžiausiu malonumu tad pristatau Jums šio vakaro garbės svečią, jubiliatą, Lietuvos generalinį konsulą New York'e, didžiai gerbiama Anicetą Simutį!

**TOOL AND GAGE
MAKER
GAGE GRINDER HANDS
ALSO
SURFACE/OD/AND ID
GRINDER HANDS
TOP RATES, FULL BENEFITS,
OVERTIME, 401 K PROGRAM
CALL 313-544-8181
IE & E INDUSTRIES, INC.
ROYAL OAK, MI. 48067
(20-26)**

AUŠROKŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE

RŪTA SAKIENĖ

Ankstyvą pavasarį atskrido žinia, kad šiemet vėl ruošiamas — išeivijoje jau trečias — Kauno "Aušros" gimnazijų mokytojų ir mokinių suvažiavimas, šį kartą Toronte, gegužės paskutinę ir birželio pirmąją dienomis. Šeimininkai ir rengėjai — torontiečiai Aušro-
kai. Neužilgo atskė ir a s m eniškas suvažiavimui rengti Komiteto pakvietimas. Kaip gali atspirti ir pačiu gražiausiu alyvų žydėjimo metu nevykti į Torontą, kur tuo pačiu susitiksi su savo gyvenimo pavasario ir žydėjimo bendrais?

Gegužės mėnesio rytai Kalifornijoje dažnai būna ūkanoti, kas sutrukdys sklandų oro susisiekimą. Bet tą rytą pakilome veik laiku ir už poros minučių prasimušę pro debesis, išvydome saulę, kuri mus lydėjo visą kelią.

Ne viename iš pačių didžiųjų, bet naujame ir žvilgančiai švariame Republican kompanijos lėktuve vietos buvo iki valios. Galėjai net ant visų trijų sėdinių išsitiesti. Tik iškilus virš debesų tuoj prasidėjo vaišinimas "rytiniais" gėrimais ir spalvingais Kalifornijos vaisiais. Kelionė iš Los Angeles į Torontą ilgoka, bet šį kartą neprailgo. Gerai informuotas ir labai šnekus lėktuvo kapitonas veik be pertraukos pasakojo keiliviams kur ir virš ko skrendame, įpindamas įdomių anekdotelių, istorinių įdomybių ir geografinių faktų. Kas nenorėjo jo klausyti — skaitė arba snaudė. Taip prabėgo vėlyvi pusryčiai, greitas nusileidimas Detroite ir pagaliau — Torontas, kur aerodrome jau laukė mieli jaunystės, net vaikystės, draugai.

Toronte šeštadienį visi keliai vedė į gražiuosius, puošnius ir stilingus Lietuvių Namus. Jau nuo antros valandos po pietų pradėję rinktis suvažiavimo daly-

viai spietėsi prie registracijos stalų, dalyvių sąrašų ir nuotraukų parodos, kuri užėmė veik visas erdvios menės sienas. Čia bene kiekvienas rado nors vieną atpažintą gimnazijos laikų nuotrauką, nors kelis kadaise buvusius artimus ir niekad neužmirštus bendraklasių ir mokytojų veidus. Susirinkę grupavosi, spėliojo, klausinėjo, dalinosi atsiminimais ir naujomis žiniomis apie į praeitį pasitraukusius, gal kiek išblankusius, bet niekad neužmirštus gražiausio gyvenimo laikotarpio bendrus. Čia pat pradeda viens kitą atpažinti seniai nesimatę, bet lyg vakar išsiskyrę draugai. Toji puiki, giminingai rišanti nuotaika sekė ir pynėsi per visą suvažiavimo laikotarpį, dar labiau išsišakodama, įjungdama aušrokių šeimų narius.

Vakare puikiai išdekoruotoje, žodžiu "Aušra" ir abiejų — mergaičių ir berniukų, gimnazijų ženklais papuoštoje Karaliaus Mindaugo menėje vyko pokylis — vakarienė. Ši pirmąją išpūdziais perpildytą susitikimo vakarą dar nenorėta klausyti kad ir meniškiausios programos. Rengėjai nujautė ir puikiai numatė — programa buvo labai trumpa ir lengva — gailinančio pobūdžio, lygiai tokia, kokia ir turėjo būti. Prie labai gerai paruoštos vakarienės seni draugai ir naujai susipažinę turėjo gražaus ir malonaus laiko pasikalbėti, pasidalinti išpūdziais ir, geram orkestrui grojant daugiausia mūsų mielo nepriklausomojo Kauno laikų romantiškas melodijas, svajingai, o kartais ir vikriai pasižokti. Ilgiau pasibuvę ir vėl išalkę galėjo vaišintis prie puikaus vėlyvo bufeto, kuris lūžo gražiais ir skaniais šaltais užkandžiais, bet puošniais saldumynais. Čia torontietės šeimininkės tikrai persistengė.

Aušros mergaičių gimnazijos Kaune I klasės mokinės. Nuotrauka daryta prieš 50 metų, 1936 m. gegužės 31 d.

Sekmadienio rytą į Aušro-
rokams skirtas pamaldas susirinko pilna gražiai gėlėmis išdabinta abstrakčiai moderni Toronto lietuvių Prisikėlimo bažnyčia. Patriotines giesmes gražiai giedojo choras, aušroki nešė prie altoriaus dovanas ir davė skaitymus — prašė Dievo gyviems ir mirusiems aušrokiams bei mokytojams globos ir palaimos, o pavergtai tėvynei laisvės. Svečias aušroki kunigas Saulius Laurinaitis abi suvažiavimo dienas sukalbėjo maldas ir bažnyčioje atnašavo šv. Mišias, maldose ir pamoksle kalbėdamas apie meilę, artumą ir nuolankumą. Bažnyčioje apeigos užbaigtos Lietuvos himnu.

Lietuvių namuose šią antrąją suvažiavimo dieną vėl laukė vaišės ir pasižmonėjimas iki trečios valandos, kada, veik punctualiai, prasidėjo Akademija. Čia žodį tarė ir buvo ovacijomis palydėta vienintelė į suvažiavimą atvykusi mokytoja — dr. Marija Ramūnienė. Suvažiavimą sveikino VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis, kuris savo, kaip ir visuomet, lakia me žodyje pabrėžė, kad Aušra vienintelė iš daugybės nepriklausomų Lietuvos buvusių gimnazijų ruošia šiuos suvažiavimus. Savo kalbą dr. Bobelis užbaigė žodžiais, kad nors jam esanti garbė būti VLIKo pirmininku, bet didesnė garbė, kad jis atėjo iš "Aušros" gimnazijos. Dr. Vytautas Dargis energingai ir patriotiškai sveikino ALTo vardu. Amerikos sostinės Washingtono lietuvių ir "Amerikos Balso" vardu sveikino Povilas Labanauskas, chicagiečių — Algirdas Visockis. Sveikinimai raštu abi dienas buvo iškabinėti lentoje, bet sveikintųjų pavardės paminėtos ir akademijos metu. — Dr. Birutė Čipliauskaitė, kurios genties bent tuzinas lankė arba mokytojavo Aušroje, skaitė įdomią paskaitą apie keletą pagarsėjusių ir jai ypatingą įtaką padariusių Aušros gimna-

zijos žmonių. Muzikas prof. Andrius Kuprevičius savo tobulu stiliumi paskambino keletą Šopeno kūrinių, pirmąjį — laidotuvių maršą, paskyręs žuvusiems ir mirusiems "Aušros" gimnazijos mokytojams ir mokiniams. Lialė Pocienė padėklamavo tinkamai parinktą Aisčio eilėraščių. Birutė Nagienė pasakė pluoštą jaudinančių širdį palietusių baigiamųjų minčių. Kai užsidegė šviesos ir susirinkę sustojo giedoti Lietuvos himną, tikriausiai menėje nebuvo sausos akies.

Didelė padėka Toronto aušrokiams už taip puikiai suorganizuotą ir sklandžiai pravestą suvažiavimą. Laurai rengimo komitetui — pirm. Vyt. Skrinskai, sekretoriui Algiiui Stanėnui, išdėdintiui Antanui Rūkui, programų koordinatoriui ir pravedėjai Aldonai Dargytei-Byzkieviciui, puikiųjų vaišių organizatorei Lilei Kybartienei ir dar dešimčiai ar daugiau komiteto narių bei

pagelbininkų. Jų dėka pora šimtų aušrokių turėjo progą vėl kartą susitikti, drauge praleisti eilę jausmingai malonių ir giedrių valandų, pasisemti naujų jėgų, vėl pripildyti blėstančius praities atminimų ir ateities ryžto bei vilties aruodus. Drauge su iš okupuotos mūsų tėvynės atkeliavusio šiam suvažiavimui sveikinimo laiško paskutiniaisiais eilėraščių posmais sakome:

... Skirtingais mes keliais
visi nuėjė, —
"Aušra" mums liko
motina antra.
Geros kloties ir laimės,
Jums, Kolegos
Valio "Aušroki" ir
Valio "Aušra".

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 5 rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d.
Iš Niujorko \$1,685.00

KELIONĖ NR. 7 gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987
Iš Niujorko \$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje,
11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje

(Nakvojant dviese kambarėje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletų bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandioziniu Naujų metų sutikimo baliumi.
Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,500 rb., VAZ 2107 — 4,470 rb., VAZ 2106 — 4,130 rb., VAZ 2103 — 3,900 rb., VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus išskvėtimams. Informaciją ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163,
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais.

Viena diena

Anykščių šilelyje

Aurelija Balašaitienė

Užmaršty skęsta mūsų literatūros kūrybinis turtas, pasitenkinant populiariais, žinomais eilėraščiais, kurie yra deklamuojami ir cituojami minėjimų metu. Todėl buvo nuostabu patirti, kad skautiškas jaunimas atkreipė dėmesį į klasišką ir simbolišką vysk. Antano Baranauko 'Anykščių šilelio' poemą, kaip Lietuvos mikrokosminį likimo simbolį, apkašytą Lietuvos gamtos įvairiaspalviais niuansais su augmenija, gyvūnija, lietuvių prisirišimu prie gamtos ir jos įvairiapuse praktiška ir dvasine nauda.

Lietuviškoji skautija, sugebėjusi priauginti jaunų vadovų kartą, kuri nėra mačiusi Lietuvos, nėra svaigus lietuviškos augmenijos kvapai ar lankiusi paslaptingų, legendomis ir padavimais apipintų Aukštaitijos vietovių, š.m. gegužės 24-26 dienomis surengė prityrusių skautų-skaučių 'susitiktuves Aukštaitijoje, kuriose vedamoji tema buvo 'Anykščių šilelis'.

Beaumont skautų stovyklavietė, apie 50 mylių į pietryčius nuo Clevelando, pasižymi ne vien patalpų patogumu, bet ir nepaprastai gražia gamtos aplinka su pievutėmis, tvenkiniais, primityviais miškeliais ir įvairia augmenija. Čia iš įvairių JAV ir Kanados vietovių suvažiavo prityrę skautai-skautės ir jų vadovai. Susitiktuves buvo suprojektuotos ir prarastos jaunų LSS Seserijos ir Brolijos prityrusių skautų skyrių

vadovų: ps. fil. Laimutės Kormos ir s. Donato Ramanausko iniciatyva. Svečius prie registracijos stalo, papuošto lietuviška staltiese ir medžio skulptūromis, sveikino vs fil. Malvina Švarcienė, o ūkio ir atskaitomybės reikalais rūpinosi s. Remigijus Belzinskas. Komendantės pareigas ėjo vyr. sk. Renata Ramanauskaitė.

Šeštadienį, žalios pievutės centre ant aukšto stulpo iškilo plėvesuojanti lietuviška trispalvė. Po išpūdingo vėliavos pakėlimo, stebint jaunus lietuviškus veidus, į ši ramų gamtos prieglobstį suvažiavusius bendros idėjos vardan, darėsi linksma ir graudu, kad juose tokia gyva lietuviška dvasia, atvedusi juos į 'Anykščių šilėlį' toli nuo tėvų žemės.

Susirinkome pusryčių į didžiąją patalpą, kurioje sklido viliojantys kiaušinių ir kavos kvapai. Salė buvo išdekoruota 'Anykščių šilelio' tema: žemėlapiais, kolažais, aprašymais - viskas meniškai apipavidalinta ir rūpestingai paruošta. Pavalgius jaunimas pasiskirstė skiltimis, kurios pasirinko grybų ar paukščių vardus. Buvo sugalvoti originalūs šūkių, linksmi paplota, pajuokauta. Tada dalyviai perėjo į jaukią salę, kurioje šių eilučių autorė skaitė paskaitą apie 'Anykščių šilėlį', išryškindama jo simboliką ir mistiką jaunimui pritaikytu metodu. Nebuvo sunku rasti kontaktą su klausytojais, nes rūpestinga susitiktuvių

Susitiktuvių dalyviai...

M. Žitkaus nuotr.

projektuotoja Laimutė Kormos buvo iš anksto vienetams išsiuntinėjusi poemos originalo kopiją su poeto Nado Rastenio anglišku vertimu ir žodynu.

Po paskaitos sekė jaunimo darbų programa, pagal s. fil. Ilonos Laucienės paruoštą medžiagą ir planą, kuris buvo pavadintas 'Aukštaitijos stotys'. Kiekviena skiltis turėjo apie 45 minutes laiko surinkti informaciją, ją pritaikyti paskirtai temai, pagaminti aiškinimui tekstus ir vaizdines priemones. Tai buvo lyg koks jų sugebėjimų ir žinių egzaminas. 'Genių' skiltis pristatė Anykščius ir apylinkes su meniškai pagamintu plakatu, kuriame taip pat buvo toje apylinkėje gimusių rašytojų namų ir Puntuko nuotraukos su tiksliais įrašais. 'Ažuolai' suvaidino 'Čičinsko' baladę, vaidinimą iliustruodami iš spalvoto popeieriaus pagamintomis 'marionetėmis' ir Maironio poemos ištraukų skaitymu. 'Ba-

ravykai', apsiginklavę 'moksline' informacija, nupasakojo Ignalinos jėgainės istoriją ir jos apylinkes. 'Voveruškos' gyvai kalbėjo apie Biržus ir Radvilų šeimą bei jų reikšmę Lietuvai. Sumanios ir talentingos 'Lapės' demonstravo Aukštaitijos architektūrą, iš kieto popieriaus pagamindamos ūkio projektą su pastatais, tvorėlėmis ir t.t. Vieno tvarto galė buvo galvą iškišusi didelė karvė, o šalia jos užrašas 'Ne šerkite karvės'. Paklausus, kodėl toks užrašas yra reikalingas, viena 'lapė' pareiškė, kad karvė esanti neproporcingai didelė ir neturėtų daugiau augti, nes tada reikės pastatyti naują, didesnę tvartą. 'Lakštingalos' sukūrė beveik žmogaus ūgio mergaitę-manekoną, su karūnėle ant galvos ir raštais papuoštomis rankovėmis. Jos supažindino su Aukštaitijos tautinių drabužių charakteringais bruožais: spalvomis, jų deriniu, ir paaiškino apylinkėje esančius raštų skirtumus. 'Beržai' prisistatė su didelio formato Utenos ir Molėtų žemėlapiu, kuriame buvo tiksliai nurodytos visos topografinės apylinkės žymės.

Stebint jaunųjų darbą, renkant temai medžiagą, ją rūšiuojant, gaminant modelius ir manekenus, vyresniesiems atrodė, kad buvę paskirta per mažai laiko ir siūlėsi į talką. Tačiau jaunieji dalyviai, atsisakę talkos, per ne pilną valandą, parodydami savo greitą orientaciją ir meninius sugebėjimus, uždavinį atliko su puikiais rezultatais.

Po sočių ir skanių priešpiečių s. Julija Taorienė gyvai ir įdomiai pravedė pašnekesį apie moralinio idealo susidarymą, temą suskirsčiusi į tris pagrindines dalis: moralės sampratą, apsisprendimą morališkai elgtis ir principingumą. Šioji programos dalis vertė jaunimą susimąstyti ir giliai pagalvoti. Visi turėjo aktyviai į pašnekesį įsitraukti, nes originaliai ir gyvenimiškai suformuluoti 'sąžinės tyrimo' klausimai buvo išdalinti klausy-

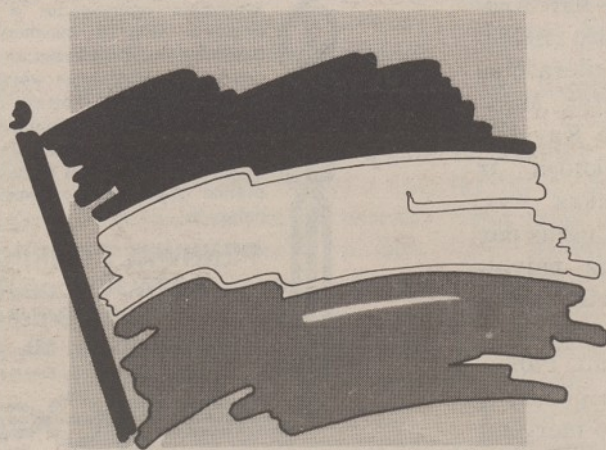
tojams. Į tuos klausimus reikėjo atsakyti ir pasidaryti išvadą apie savo charakterį. Tema susilaukė rimto dėmesio ir gyvų diskusijų.

Po intelektą išjudinančios programos buvo atsigręžta į gamtą, kurioje vyko skautiški, praktiški žaidimai, atviroje gamtoje panaudojant teoretinį jos pažinimą įgytą suėgose ir jį pagilinant konkrečių uždavinių atlikimu. Žaidimams vadovavo s. Donatas Ramanauskas, o atskirų stočių 'profesoriais' buvo: Algis Rudis, Linas Puškorius, Audrius Remeikis, Daina Penikaitė, Jaunutis Zubrickas, Auksė Jankauskaitė, Livija Garsienė ir Nina Jankauskaitė. Čia buvo susipažinta su naudojimu topografiniais žemėlapiais, kompasu naudojimu, pėdsakais, mazgais, maistui tinkamų augalų pažinimu ir įvairių lapų atspaudais. Braidydami po žolę, pamiškėje ir tvenkinio krantais, jaunieji susitikimo dalyviai gamtos prieglobstyje linksmi mokėsi jos paslapčių.

Susidarius ypatingoms sąlygoms, šių eilučių autorei neteko išbūti visą savaitgalį ir toliau dalyvauti bei stebėti 'Anykščių šilelio' savaitgalio nuotaikų bei darbų. Tačiau iš vienos dienos susidarė gilus išpūdis, jog mūsų jaunasis prieauglio elitas yra puiki medžiaga ir toliau lietuviškajai skautijai klestėti ir jos idealams įgyvendinti, visapusiškai papildant savo dvasią ir pasiruošiant konkrečiam gyvenimui. Pažymėtina, kad šis savaitgalis buvo suprojektuotas ir prarastas jau toli nuo tėvų žemės gimusių skautijos vadovų.

Stovyklą aplankė LSS Brolijos Vyr. Skautininkas Kazys Matonis. Lydimas Ginto Taoro, jis taip pat apžiūrėjo ir naują stovyklavietę, kurioje siūloma rengti 1988 metų LSS jubiliejinę stovyklą. Sekmadienio šv. Mišias laikė vs kun. Antanas Saulaitis.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Stroh's
CLEVELAND
ALL NATIONS
FESTIVAL
JUNE 16-22

Mall C, Lakeside Avenue, Right Downtown

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

PAMINĖTAS ROMAS KALANTA

Gegužės 18 dieną Sydnėjaus Lietuvių Klube įvyko Romo Kalantos minėjimas. Šį minėjimą ir visą jo programą surengė Sydnėjaus

Jaunimo Sąjunga. Į minėjimą atsilankė virš 200 sydnėjiškių. Gražiai ir specialiai šiaip progai papuoštoje scenoje ugnies fone, kurio viduje matėsi juodos figūros siluetas ir toluomoje sau-

Australijos jaunimo choras Romo Kalantos minėjime.

A. † A.

GEN. VLADUI MIEŽELIUI

mirus, žmonai ONAI, sūnums RAIMUNDUI

ir ARUI su šeimomis gilią užuojautą reiškiau.

Alfonsas Pimpė

Korp! Neo-Lithuania filisteriui, buvusiam vyr. valdybos pirmininkui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, jo žmonai VALERIJAI, dukrai RASAI su šeima, sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI su šeimomis, reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

Mūsų mielam draugui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, skausmo prislėgtai šeimai: jo žmonai VALERIJAI ir jos seseriai PLACIDAI, dukrai RASAI su šeima, sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI su šeimomis reiškiamo gilią užuojautą ir skausmu dalinamės.

Vanda ir Vaclovas
Mažeikai

A. † A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, žmoną VALERIJĄ, vaikus — MINDAUGĄ, RASĄ ir ALGĮ su šeimomis, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Antanas Diškėnas,
Irena Jakštienė,
Ona Šiaudikienė ir
Kostas Gasparaitis.

St. Petersburg, Florida.

lės rate Vytis, kai šone scenos, viso minėjimo metu keitėsi Kauno vaizdų skaidrės, kurias iš Lietuvos parvežė Sydnėjaus Jaunimo Sąjungos pirmininkė dr. Rita Barkutė.

Oficialią minėjimo dalį pradėjo Linda Bieliūnaitė, paaškindama šio minėjimo reikšmę ir pakviesdama prel. P. Butkų paskaityti invokaciją. Gražiu ir jausmingu žodžiu, pajvairinant patrijotiniais poezijos posmais, prelatas paruošė šią invokaciją labai puikiai ir jos prasmingi žodžiai ne vienam įstrigo giliai į širdį. Pagrindinę minėjimo paskaitą skaitė dr. Rita Barkutė, Sydnėjaus Jaunimo Sąjungos pirmininkė, pradžioje pakviesdama visus svečius minutės atsistojimu pagerbti Romą Kalantą. Savo kalboje ji labai vaizdingai ir detalingai nušvietė ne tik Romo gyvenimą, jo mirtį ir jo bei jo vienminčių draugų idėjas, trokštant Lietuvai laisvės, bet taip pat papasakojo ir apie visus įvykius kas tuo metu dėjosi Lietuvoje ir kokios pasėkmės buvo po to. Visa paskaita buvo labai vaizdinga ir įdomi. Meninėje dalyje jaunas Justinas Ankus pianinu skambino "Memory", skirdamas ją Romui Kalantai, kai Arūnas Stašionis skaitė nežinomo poeto du eilėraščius skirtus R. Kalantai, Marina Coxaitė skaitė Kavaliūno "Liepsnos kolonija" ir Antanas Šarkauskas Vyt. Alanto "Amžinoji ugnis dar neužgeso". Poeziją pajvairino Sydnėjuje vis garsėjantis jaunųjų orkestras, atlikęs keletą dainų. Pabaigai, šviesoms prigėsus, į sceną įėjo jaunimo merginų chorelis, vadovaujamas jaunųjų seserų Marinos ir Kristinos Coxaičių, kurios, pianinu palydint Mikui Burokui, sudainavo keletą dainų, pabaigiant Maironio "Užtrauksim naują giesmę broliai".

Meninei programai pasibaigus, Australijos Lietuvių Fondo atstovas Sydnėjuje Br. Stašionis, pasveikinęs jaunimą, įteikė šio Fondo premiją daugiausiai pasireiškusiai lietuviškame jaunimo darbe laimėtojai, kurią išrinko Australijos Krašto valdyba. Ja tapo dr. Rita Barkutė, gavusi 500 dolerių premiją, iš kurios tuoj pat po 100 dolerių pa-

skyrė jaunimo laikraščiui "Jaužinios" ir Pasaulio Jaunimo Kongresui. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. Malonu, kad Sydnėjaus lietuviškasis jaunimas, vadovaujamas tokios darbščios ir populiarios savo vadovės dr. Ritos Barkutės, taip gražiai veikia ir jau ne pirmą kartą pasirodo su savo ypatingai gerais paren-

gimais, kas parodo, kad mūsų jaunimas, kai tik jis nori, sugeba įsijungti į lietuviškąjį gyvenimą, savyje turi gerų ir kūrybingų talentų ir tuo pačiu išjudina ne tik jaunuosius, bet duoda džiaugsmo ir pasitenkinimo vyresniesiems, kurie, matydami tokį gražų jų darbą, tikrai visuomet ir visur juos parems.

Australijos Lietuvių Fondo atstovas Br. Stašionis įteikia premiją dr. Ritai Barkutei.

MAINTENANCE ENGINEER

Immediate opening for a Maintenance Engineer with a minimum of 5 yrs. experience in chemical or refinery operations. Must have welding and pressure vessel inspection experience/knowledge. Competitive starting salary and excellent employee benefit programs. For prompt confidential consideration send resume including desired salary to:

PENNWALT CORPORATION
ATTN.: Jacob Rager
4655 Biddle
Wyandotte, Mi. 48192
Equal Opportunity Employer M/F

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KVIETIMAS Į ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTĄ

Nuo amžinosios Lietuvos sostinės Vilniaus iki Clevelando L. T. M. Ansamblis Čiurlionis tęsia ir savo garbingą vardą, ir savo steigėjų pradėtą lietuviškos dainos puoselėjimo tradiciją.

Stebint Čiurlionio ansamblio 46 metų istoriją reikia prisiminti, kad tai skaitlingas vienetas, sudarytas iš dainų mylinčių drausmingų ir pasišventusių asmenų, be kurių ansamblis nebūtų galėjęs egzistuoti. Taip pat joks sambūris negali sėkmingai veikti be darbštaus ir sumanaus administracinio aparato, kuris turi rūpintis finansais, patalpomis, techniškomis bei reklamėmis detalėmis ruošiantis koncertams ar išvykoms. Ansamblio įkūrėjui ir meno vadovui Alfonsui Mikulskiui taip pat buvo reikalinga talka, kurią jis rado Ryto Babicko asmenyje, jam į ansamblį įstojus 1955 metais. Todėl netenka stebėtis, kad Rytas Babickas, išdirbęs ansamblyje 28 metus kaip chormeisteris, 1983 metų rudenį mirus A. Mikulskiui, Čiurlioniečių kviečiamas perėmė ansamblio meno vadovos ir dirigento pareigas. Tai asmuo, kurio gyvenimą įprasmino lietuviška daina ir kurio antuziazmas bei darbštumas užkrečia kiekvieną dainą ir muziką mylintį žmogų. Ansamblio pirminko pareigas eina Raimundas Butkus, o kanklių orkestrui vadovauja Ona Mikulskienė, kuriai tenka garbė būti vienintele ansamblio nare nuo jo įkūrimo dienos.

Dabartiniu metu ansamblyje dainuoja 39 asmenys, o kanklių orkestrą sudaro

septynios labai jaunos kanklininkės, visos Onos Mikulskienės mokinės ir jos kanklių studijos absolventės.

Pokalbio metu buvo Ryto Babicko atsiklausta apie repertuarą, ateities planus bei pageidavimus. Visų pirma vadovas norėtų matyti didesnį ansamblio narių skaičių, bet tuo pačiu pareiškė, kad iš naujų narių pusės yra reikalingas rimtas išipareigojimas, drausmingumas ir entuziazmas, kuriuo pasižymi dabartiniai ansamblio nariai. "Ansamblis yra gavęs, gyvas ir nori visuomenės paskatos bei įvertinimo", kalbėjo Rytas Babickas. "Mums atrodo, kad visuomenė mus pamiršo, nes nesidomi mūsų egzistencija ir nesiteirauja apie mūsų darbą". Jis stebisi, kad ilgą laiką, besirušiant naujai programai ir vyrų choro pasirodymams, nebuvo parodyta jokie susidomėjimo ansambliu iš visuomenės organizacijų pusės. Šiuo metu ansamblis repetuoja iki trijų valandų vieną kartą į savaitę, baigdamas pasiruošti pirmajam pilnam ansamblio koncertui su nauju jo vadovu Rytu Babicku. Į repertuarą įeina liaudies ir lietuvių kompozitorių dainos, kurių didelė dauguma bus dainuojama pirmą kartą. Programoje pasirodys mišrus choras, vyrų ir moterų chorai a cappella bei kanklių orkestras. Koncertas įvyks š. m. birželio mėn. 22 dieną 4 val. po pietų Dievo Motinos parapijos salėje. Vietos nemumeruotos; įėjimas vienam asmeniui \$5.00, pensininkams \$3.00 ir jaunimui iki 13 metų veltui. Bilietus

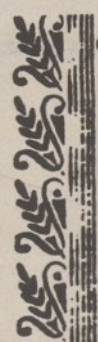
L.T.M. CIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

ĮVYKS Š. M. BIRŽELIO 22 D. 4 VAL. P. P.
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

Įėjimo mokestis suaugusiems \$5.00, pensininkams \$3.00, vaikams ir moksleiviams iki 13 metų veltui.

Kviečiame visus atsilankyti.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO
VALDYBA

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. IRA
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

VASAROS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo
10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.

Pentadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.

Šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 1:00 val. p. p.
adv. A. Sirvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

• **LKVS Ramovė suvažia-
vime** gegužės 24-25 d. Chi-
cagoje buvo išrinkta centro
valdyba iš Clevelande gyve-
nančių narių, chicagiškiams
nepavykus susigrąžinti val-
dybą į Chicago.

Į centro valdybą išrinkti:
Antanas Jonaitis, Bronius
Bernotas, Albinas Karso-
kas, Stasys Mačys ir dr.
Vitkoras Stankus.

• **Tautybių festivalis**
įvyks Clevelande, Mall C
(Lakeside) nuo birželio 16
iki 22 d. švenčiant pripa-
žintą miestui "All-America
City" laimėjimą. Dalyvaus
virš 50 tautybių, su progra-
mos numeriais ir valgių
stalais. Muzika gros septy-
nias dienas ir naktis.

Pramogos jaunimui ir vy-
resniesiems. Atvykę — ne-
sigailėsite.

Čiurlioniečiai pasiruošę koncertui.

V. Bacevičiaus nuotr.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po
stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DIRVA

• Dirvos novelės konkur-
sui gautos dar šios novelės:
Klevo — "Akmenširdė",
Artojo — "Laiptai į save",
A. Tauro — "Užburtas ra-
tas", Liepos — "Liepos pa-
vėsyje", Spalės — "Nuot-
trauka".

• Petras Petrutis, Mar-
gučio radijo vedėjas, LB
Kultūros Tarybos pakvies-
tas, sutiko vadovauti Te-
atro Festivaliui Čichagoje.

• Vladas Jomantas, gyv.
Redford, Mi., per mūsų ben-
dradarbį A. Grinių užsipre-
numeravo Dirvą ir pridėjo
auką a. a. Antano Mikal-
kėno atminimui 23 dol.
Ačiū.

• Jonas ir Joana Švobos,
Madison Hts., Mich., Dir-
vai paremti atsiuntė auką
25 dol. Ačiū. Jonas Švoba
yra parašęs knygą "Seimi-
nė ir prezidentinė Lietuva",

Kr. Donelaičio aukšt. mokyklos dalis mokinių Pavasario šventėje birželio 1 d. Lemont,
Illinois. J. Tamulaičio nuotr.

Dipl. teisininkui, buvusiam kelias ka-
dencijas S-gos valdyboje,

A. A.

MEČIUI A. ŠIMKUI

mirus, žmonai VALERIJAI, sūnums MIN-
DAUGUI, ALGIUI, dukrai RASAI, ir jų
šeimoms, bei jų giminėms, gilią užuojautą
reiškiame ir kartu liūdime.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Chicagos Skyrius

A. A.

MEČIUI A. ŠIMKUI

nesugrįžtamai iškeliavus amžinam poilsin, jo
žmonai VALERIJAI, svainei PLACIDAI
BALŠAITYTEI ir visai šeimai bei giminėms
reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Elena ir Kazimieras
Pociiai

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, jo žmoną VALERIJĄ, dukrą RASĄ,
sūnus MINDAUGĄ ir ALGĮ bei kitus gimi-
nes nuoširdžiai užjaučiame.

Ona, Antanas ir Eglė
Juodvalkiai

Mielam kolegai, brangiam ir artimam
bičiuliui

A. + A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, žmoną VALERIJĄ, dukrą RASĄ, sū-
nus MINDAUGĄ ir ALGĮ su šeimomis, svai-
nę PLACIDĄ BALŠAITYTĘ ir kitus gimi-
nes esančius giliame skausme ir liūdesyje
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu skausmu
dalijames.

Lelė ir Juozas Žvyniai
Vida ir Danny Marks

kuria išleido Vilties leidyk-
la ir gaunama Dirvoje, pri-
siuntus 10 dol. Šiame ALT
S-gos seime J. Švoba buvo
pakeltas į S-gos garbės na-
rius.

• Klemensas Jūra, Brazi-
lijoje gyvenęs poetas, nese-
niai išleido savo naują poe-
zijos rinkinį "Peržengsiu
Rubikoną". Rinkinys rink-
tas paprasta rašomąja ma-
šinėle ir atspaushtas offsetu.
Išleistas rankraščio teisė-
mis, autoriaus leidinys. 104
psl.

• J. Vizbaras-Sūduvas,
Dirvos bendradarbis N. An-
glijoje, neseniai išleidęs
naują istorinį romaną "Kur
bėga šešupė", Dirvai pa-
remti atsiuntė 15 dol. Ačiū.

• Dr. Antanas Snieška
mirė po sunkios ir ilgos li-
gos š. m. birželio 11 d. New
Yorke. Nuliūdime liko žmo-
na dr. Janina, sūnūs dr.
Kazys ir Vytautas su šei-
momis.

• Jonas ir Natalija Kiau-
šai, Harrison, N. J., Dirvai
paremti atsiuntė auką 10
dol. Ačiū.

JONO ŠVOBOS PADĖKA

Amerikos Lietuvių Tau-
tinės Sąjungos seime, vyks-
tančiame, 1986 m. gegužės
24-25 d. Los Angeles, dėl
sveikatos negalėjau daly-
vauti, bet savo mintimis
jame buvau. Gi Detroito
skyriaus atstovas Vincas
Tamošiūnas iš seimo man
parvežė netikėtą malonią
steigmeną — Sąjungos pir-
mininko Dr. Leono Kriau-
čeliūno ir seimo dalyvių pa-
rašais man sveikinimus. Už
tai visiems nuoširdžiai dė-
koju. Tas parodo, kad mus
visus jungia tautinė idėja,
Nepriklausomos Lietuvos
istorinė tiesa ir bendra
veikla dėl Lietuvos Nepri-
klausomybės.

Dar kartą dėkoju Sąjun-
gos pirmininkui Dr. Leonui
Kriaučeliūnui ir seimo da-
lyviams už sveikinimus
man.

Su pagarba

Jonas Švoba

• Algis ir Loreta Gudė-
nai, Des Plaines, Ill., at-
naujindami Dirvos prenu-
meratą, pridėjo auką laik-
raščiui paremti 33 dol. Ačiū.

• Tadas Bukaveckas,
Chicago, Ill., Dirvai parem-
ti, atnaujindamas prenume-
ratą, pridėjo auką 15 dol.
Ačiū.

• Ona Žolynienė, Ormond
Beach, Fla., Dirvai paremti
atsiuntė 10 dol. Ačiū.

• Vytautas Beliajus ga-
vo kvietimą iš Japonijos
Moterų Universiteto nuvyk-
ti į Tokyo, tame Universite-
te praveisti pamokas ir ta
proga dalyvauti Tautinių
šokių Federacijos 30 metų
sukaktuvėse, kurios bus
švenčiamos lapkričio 14-16
dienomis. Dalyvaus tūks-
tančiai dalyvių. Imperato-
riaus sūnus Mikasa bus
garbės svečias.

Br. Generolui, mūsų s-gos nariui,

A. A.

VLADUI MIEŽELIUI

mirus, žmonai ONAI, sūnums RAIMUNDUI
ir ARUI, bei jų šeimoms gilią užuojautą rei-
kiame ir kartu liūdime.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Chicagos Skyrius

A. + A.

MEČIUI ŠIMKUI

staiga nelauktai mirus, žmonai VALERIJAI,
sūnums MINDAUGUI, ALGIUI, dukrai RA-
SAI bei jų šeimoms ir žmonos sesutei PLA-
CIDAI reiškiame nuoširdžiausią užuojautą
ir kartu liūdime.

Marija ir Bronius
Krištopaičiai

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, liūdinčią šeimą nuoširdžiai užjaučia-
me.

Bronė ir Vytas
Mikliai